

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

POSLÁNÍ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A VEŘEJNOST
Bakalářská práce

Autor: Lucie Haliaková
Vedoucí práce: doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.

Olomouc 2019

Jméno a příjmení autora: Lucie Haliaková
Název bakalářské práce: Poslání Policie České republiky
a veřejnost
Pracoviště: Univerzita Palackého v Olomouci,
Fakulta tělesné kultury
Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.
Rok obhajoby bakalářské práce: 2019

Abstrakt: Bakalářská práce se zabývá problematikou pravomocí a povinností příslušníků Policie České republiky. Rozebírám pravomoci a povinnosti dané zákonem, ale také povinnosti z hlediska etiky a morálky dané Etickým kodexem Policie České republiky. Dále se v práci věnuji otázce policejní psychologie a správné komunikace policistů, neboť je důležitým aspektem, dle kterého veřejnost Policii ČR hodnotí. Druhá část mé práce se skládá z dotazníkového šetření, zaměřeného na zjištění názoru obyvatel Olomouckého kraje na práci Policie ČR.

Klíčová slova: Police České republiky, pravomoci policistů, povinnosti policistů, Etický kodex Policie České republiky, psychologické aspekty

Souhlasím s půjčováním písemné závěrečné práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Lucie Haliaková
Title of Bachelor thesis: Police of the Czech Republic mission and public
Department: Palacký University Olomouc, Faculty of Physical Culture
Supervisor: doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.
The year of presentation: 2019

Abstract: This bachelor thesis is about Police of the Czech Republic powers and responsibilities and its problematics. I am looking into powers and responsibilities given by law but also powers in terms of ethics and morality taken from Code of Ethics for Police of the Czech Republic. Further then, I am weighing up on police psychology and correct communication of police as it is an important aspect in the eyes of public. The second part of my work consists of questionnaire survey focused on opinions about Czech police work as seen by residents from Olomouc region.

Key words: Police of the Czech Republic, policemen powers, policemen responsibilities, Code of Ethics for Police of the Czech Republic, psychological aspects

I agree the thesis paper to be lent within the library service

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením doc. Ing. Jaromíra Nováka, CSc., uvedla všechny použité literární zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 18.6.2019

Podpis

Děkuji doc. Ing. Jaromíru Novákovi, CSc. za konzultace, trpělivost, cenné rady a připomínky, které mi během psaní bakalářské práce poskytl. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům za pomoc a podporu během celého studia.

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	PŘEHLED POZNATKŮ	9
2.1	Organizace Policie ČR a její struktura	9
2.1.1	Pojem „policie“	9
2.1.2	Vznik Policie ČR	9
2.1.3	Postavení Policie ČR	9
2.1.4	Právní předpisy	10
2.1.5	Organizace Policie ČR.....	10
2.1.6	Služební poměr	13
2.1.7	Základní povinnosti Policie České republiky	16
2.1.8	Základní oprávnění Policie České republiky	19
2.1.9	Shrnutí povinností a oprávnění policistů	22
2.2	Etika u Policie ČR.....	22
2.2.1	Etika	22
2.2.2	Policejní etika	23
2.2.3	Etický kodex Policie ČR.....	24
2.2.4	Shrnutí etiky u Policie ČR	27
2.3	Policejní psychologie	27
2.3.1	Úvod do policejní psychologie	28
2.3.2	Profese policejního psychologa	28
2.3.3	Struktura policejní psychologie	30
2.3.4	Psychologické aspekty policejní práce	30
2.3.5	Zásady správné komunikace v policejní praxi.....	33
2.3.6	Shrnutí policejní psychologie	37
3	CÍL PRÁCE	38
3.1	Dílčí cíle:	38
4	METODIKA	39
4.1	Charakteristika výzkumného vzorku.....	39
4.2	Zpracování dat.....	41
5	VÝSLEDKY	42
5.1	Vzor dotazníku	42
5.2	Vyhodnocení výsledků.....	44

5.2.1	Bezpečnost v místě bydliště.....	44
5.2.2	Důvěra v Policii ČR.....	48
5.2.3	Potřebnost Policie ČR.....	50
5.2.4	Obavy požádat Policii ČR požádat o pomoc	53
5.2.5	Vývoj kvality policejní práce.....	55
5.2.6	Zkušenosti s Policií ČR.....	58
5.2.7	Ženy v řadách Policie ČR	61
5.2.8	Uplatnění žen u Policie ČR.....	63
5.2.9	Pravomoci policistů	65
5.2.10	Hlavní nedostatky policistů	68
5.2.11	Komunikace policistů	70
5.2.12	Úplatnost policistů	72
5.3	Navrhovaná opatření	75
6	ZÁVĚR	76
7	SOUHRN	77
8	SUMMARY	78
9	REFERENČNÍ SEZNAM.....	79
10	SEZNAM OBRÁZKŮ	81

1 ÚVOD

Už od mala jsem tíhla k práci policie, takže pro mě byla jasná volba Střední policejní školy MV v Holešově a následně oboru Ochrany obyvatelstva na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Z tohoto důvodu jsem si zvolila téma týkající se právě Policie České republiky. Názory na Policii ČR jsou rozporuplné, na jedné straně jsou ti, co k policistům ztrácí respekt, znevažují jejich práci a na druhé straně lidé, kteří si policistů stále váží. A proto jsem chtěla zjistit, jak situace vypadá v Olomouckém kraji.

V první části mé práce se zaobírám organizací Policie České republiky a její strukturou, dále popisuji služební poměr příslušníků Policie ČR a základní povinnosti a oprávnění vycházející z daných zákonů. Dalším tématem, které rozebírám, je Etický kodex Policie České republiky, protože jsou v něm stanoveny další povinnosti policistů, avšak nejsou stanoveny zákonem, nýbrž morálními a mravnostními zvyklostmi. Poslední oblastí, které se v teoretické části věnuji, je oblast policejní psychologie, neboť práce policistů je mnohdy psychicky velmi náročná a policisté musí zvládat i obtížné situace. Aby zvládli tyto situace, musí rozumět psychologii osob a musí ovládat komunikační dovednosti. Celkově vystupování, jednání a komunikace jsou důležitými aspekty, které utváří image Policie České republiky v očích veřejnosti.

Druhá část mé práce je zaměřena na dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit názor obyvatel Olomouckého kraje na Policii České republiky. Otázky jsou zaměřené na bezpečnost bydliště, důvěru v Policii ČR, hodnocení vývoje kvality policejní práce, postavení žen u Policie ČR, na nedostatky policistů, úplatnost policistů a jejich komunikační dovednosti.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Organizace Policie ČR a její struktura

2.1.1 Pojem „policie“

Charakterizují pouze krátce slovo „policie“, které je odvozeno ze stejného základu jako slovo „politika“. Obě slova mají základ v řeckých pojmech „polis“, což znamená město či městský stát a „politeia“, což vyjadřuje, že osoba je občanem města.

Aristoteles, jenž se zabýval ve svých dílech také budováním státu, chápal „politeia“ jako důležitý státní systém a zároveň schopnost vládnout, jako politiku. Vývoj slova „policie“ tedy započal ve významu činnosti, která má za cíl uspořádaný stav státu.

Až posléze se k pojmu „policie“ začala řadit i pořádková složka, která je s ním spojena až do současnosti (Škoda, Vavera & Šmerda, 2013).

2.1.2 Vznik Policie ČR

Policie České republiky vznikla v roce 1991 přeměnou Veřejné bezpečnosti, která plnila úkoly k udržení vnitřního pořádku a byla složkou Sboru národní bezpečnosti. Byla zřízena zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, jako ozbrojený bezpečnostní sbor. Policie je nezbytnou represivní složkou, která slouží k udržení vnitřního pořádku a bezpečnosti uvnitř státu. Jedná se o jednotný bezpečnostní sbor České republiky s působností na celém území republiky (Škoda et al., 2013).

2.1.3 Postavení Policie ČR

Základním zákonem, který pracuje s pojmem Policie České republiky a vymezuje její poslání, působnost, pravomoci, povinnosti a organizační strukturu, je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Dle § 1 je v něm Policie definována jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Ustanovení § 2 téhož zákona určuje, že Policie ČR slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Podle § 3 téhož zákona působí Policie ČR výhradně na území České republiky, pokud tento zákon nestanoví výjimku, popřípadě jiný právní předpis.

Policie České republiky patří mezi orgány, kteří jsou přímí vykonavatelé státní správy, což znamená, že jedná a vystupuje pod jménem státu (Hendrych & Fiala, 2009). Právní subjektivitu Policie ČR ustanovuje sjednocující stanovisko pléna Nejvyššího

soudu České republiky ze dne 22.1.1997, čj. Plsn 2/96. Toto stanovisko určuje, že Policie ČR není právnickou osobou a zákon jí nepřiznává ani způsobilost být účastníkem řízení před soudem. Způsobilost mít práva a povinnosti, jakož i způsobilost být účastníkem řízení, má ve věcech týkajících se Policie ČR stát, tj. Česká republika. Jménem České republiky jedná (činí právní úkony) ve věcech týkajících se Policie České republiky státní orgán, jehož se věc týká.

2.1.4 Právní předpisy

Jak již bylo výše zmíněno, tak hlavním zákonem, který upravuje problematiku Policie ČR, je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Zákon, který upravuje především oblast služebních poměrů, je zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Pro policejní praxi je však důležitá i řada jiných právních předpisů. Mezi nejdůležitější předpisy, se kterými se běžně pracuje, patří zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Dalším důležitým pramenem, kterým se musí příslušníci Policie ČR řídit, jsou interní normativní akty. V tomto smyslu se jedná o závazné pokyny policejního prezidenta, rozkazy policejního prezidenta, pokyny vedoucích pracovníků, dále také pokyny ministra vnitra a nařízení Ministerstva vnitra.

2.1.5 Organizace Policie ČR

Základem organizační struktury Policie ČR je hierarchicky uspořádaná struktura, která má sklon k centralizaci a monokratickému rozhodování. Tento druh struktury je typický pro bezpečnostní sbory, neboť jsou zde přesně stanoveny služebně právní vztahy nadřízenosti a podřízenosti, pravomoci a odpovědnosti (Hrudka & Zámek, 2012).

Organizační struktura Policie ČR je upravena v zákoně č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, který v § 5 odst. 1 stanovuje, že Policie ČR je podřízena ministerstvu, které však není v zákoně blíže specifikováno, avšak je všeobecně známo, že se jedná o Ministerstvo vnitra. V odst. 2 tohoto ustanovení určuje úkol ministerstva vytvářet podmínky pro plnění úkolů policie a odst. 3 stanovuje, že policejní prezident odpovídá za činnost policie ministru.

V § 6 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jsou vyjmenovány útvary, které tvoří strukturu Policie ČR:

- Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem
- útvary policie s celostátní působností
- krajská ředitelství policie
- útvary zřízené v rámci krajského ředitelství

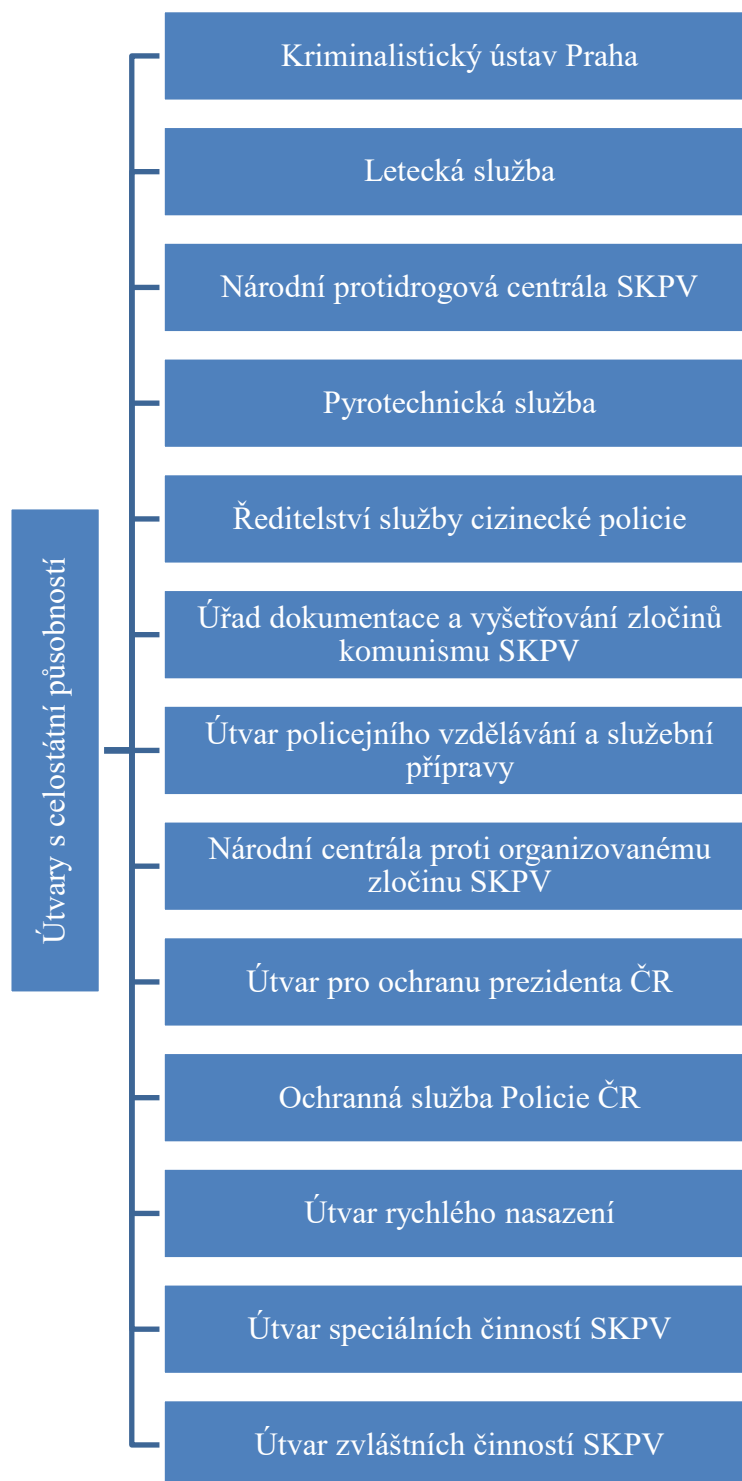
V tomto ustanovení je v § 6 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, mimo jiné zasazena povinnost Policejního prezidia řídit činnost policie. Z tohoto ustanovení vyplývá, že útvary s celostátní působností jsou zřizovány na návrh policejního prezidenta ministrem a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství zřizuje na návrh ředitele krajského ředitelství policejní prezident.

2.1.5.1 Policejní prezidium České republiky

V čele Policejního prezidia ČR je policejní prezident, který dle § 5 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, odpovídá za činnost Policie ČR ministru vnitra. V současnosti je policejním prezidentem brig. gen. Mgr. Jan Švejdar, který byl do služby pověřen 1. prosince 2018. Prezídium sídlí v hlavním městě Praze. Má zejména koordinační, strategickou, metodickou, kontrolní a řídicí funkci (Hrudka & Zámek, 2012).

2.1.5.2 Útvary policie s celostátní působností

Jedná se o specializované útvary a dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jsou zřizované ministrem na návrh policejního prezidenta. Řada z nich byla vytvořena z důvodu nových trendů kriminality. Tyto útvary jsou řízeny policejním prezidiem (Hrudka & Zámek, 2012).

Obrázek 1. Schéma Útvarů s celostátní působností. Zdroj: Hrudka & Zámek (2012).

2.1.5.3 Krajská ředitelství policie

Jedná se o útvary, které mají územně vymezenou působnost. V současné době jich máme 14 a jsou shodné s územními obvody vyšších územně samosprávných celků, které ustanovuje ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních

samosprávných celků. Krajské ředitelství policie a územní samospráva může tak spolupracovat se vzájemným cílem pozitivního ovlivňování stavu veřejného pořádku a bezpečí na území daného kraje. V čele krajského ředitelství je krajský ředitel, který je přímo podřízen policejnímu prezidentu. Krajský ředitel má tři náměstky. Jeden je zaměřený na vnější službu, další se stará o ekonomickou stránku a třetí má na starost kriminální policii a vyšetřování (Hrudka & Zámek, 2012).

2.1.5.4 Útvary zřízené v rámci krajského ředitelství

Jsou zřizovány na základě návrhu ředitele krajského ředitelství policejním prezidentem. V čele těchto útvarů jsou ředitelé. Organizace územních odborů je podle přechozího systému okresních ředitelství (Hrudka & Zámek, 2012).

2.1.6 Služební poměr

Služební poměr příslušníků Policie ČR a také jiných bezpečnostních sborů je upraven zákonem č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Tento zákon stanovuje úpravu právních poměrů fyzických osob, které vykonávají službu, rovněž jejich odměňování a také upravuje služební vztahy. Příslušník je ve služebním poměru k České republice a práva a povinnosti České republiky, které má vůči příslušníkovi, jsou plněny bezpečnostním sborem. V záležitostech služebního poměru příslušníků rozhoduje ředitel příslušného bezpečnostního sboru, a to jménem státu, nestanoví-li tento zákon či jiné ustanovení jinak.

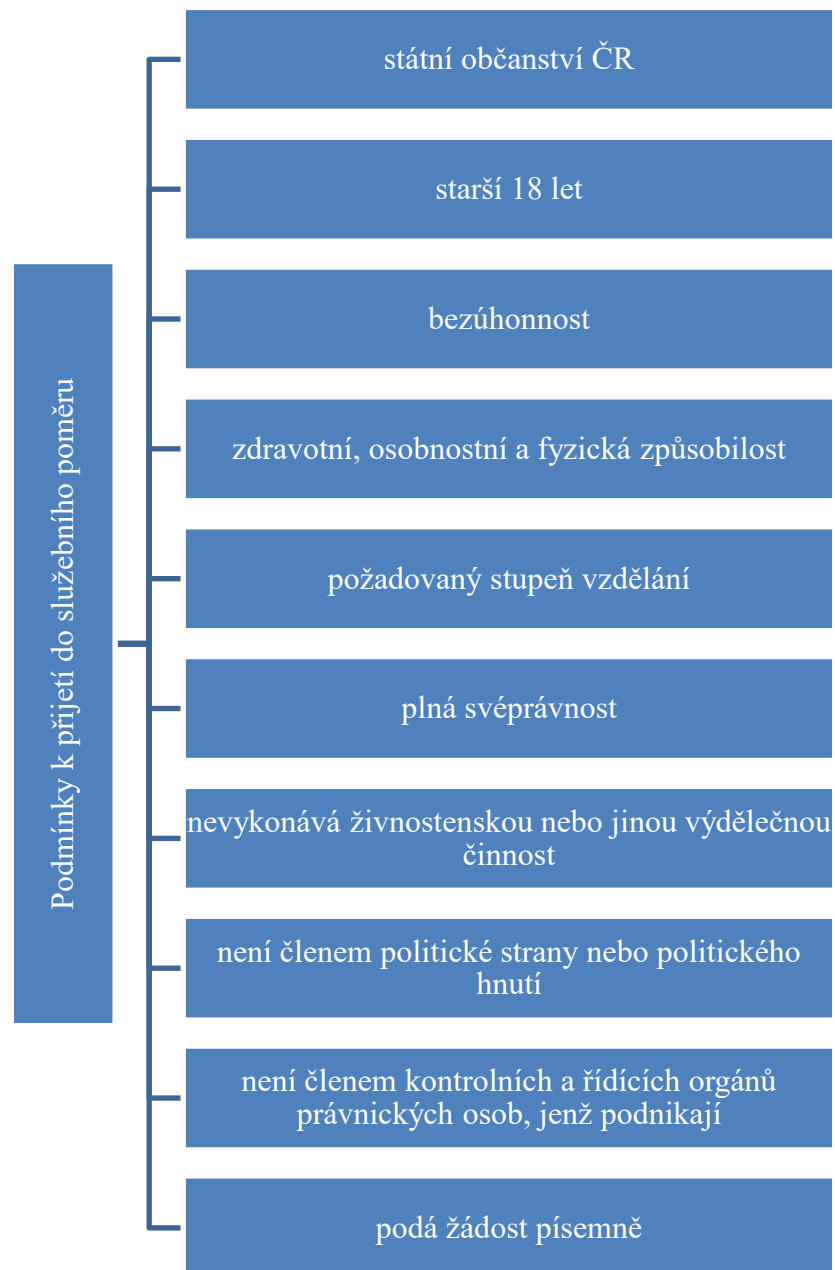
V §1 odst. 4 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, je definován výkon služby jako:

- úkony a činnosti realizující oprávnění a povinnosti stanovené právními předpisy upravujícími působnost bezpečnostních sborů,
- soustředování, vyhodnocování a evidování informací a údajů potřebných pro výkon služby, včetně činnosti v operačních a informačních střediscích,
- řízení výkonu služby,
- činnost vzdělávacích, technických a účelových zařízení, která pro výkon služby zabezpečují přípravu příslušníků a výzkumné, technické a další podmínky, a to v rozsahu stanoveném ředitelem bezpečnostního sboru, a
- plnění úkolů Bezpečnostní informační služby a Úřady pro zahraniční styky a informace.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů dělí služební poměr na služební poměr na dobu určitou a služební poměr na dobu neurčitou. Služební poměr na dobu určitou trvá 3 roky a jsou do něj zařazeni příslušníci při prvním přijetí do služebního poměru. Služební poměr na dobu neurčitou získává příslušník dnem, který následuje po uplynutí služebního poměru na dobu určitou, za podmínky, že vykonal služební zkoušku a dle závěrečného služebního hodnocení dosahuje minimálně dobrých výsledků výkonu služby.

2.1.6.1 Vznik služebního poměru

Podmínky pro přijetí do služebního poměru jsou stanoveny v § 13, § 14, § 15 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Znázorňuje je následující schéma.

Obrázek 2. Schéma podmínek k přijetí do služebního poměru.

Zdroj: zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníku bezpečnostních sborů.

2.1.6.2 Skončení služebního poměru

Ukončení služebního poměru je velmi důležitá část zákona, protože musí chránit zájmy Policie ČR i samotných policistů. Policistům, kteří svědomitě plní službu, je třeba zajistit stabilní zaměstnání, avšak zároveň jim ponechat možnost, svobodně rozvázat služební poměr. Zákon musí brát ohled i na zájmy policie. A ponechat jí možnost rozvázat služební poměr s policistou, který přestal splňovat požadované

předpoklady, případně pro něj už není u policie uplatnění (Nový, Kalenská, Langerová & Tomek, 1999).

V § 41 zákona č. 361/2003 Sb., O služebním poměru příslušníku bezpečnostních sborů, jsou popsány následující způsoby skončení služebního poměru:

- zrušení ve zkušební době,
- uplynutí doby určité,
- propuštění,
- úmrtí nebo prohlášení za mrtvého,
- dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž příslušník dovršil věku 65 let.

2.1.7 Základní povinnosti Policie České republiky

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, dává v článku 2 odstavci 4 každému právo činit vše, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Policisté však mají ze zákona stanovené meze a způsoby, jakými mohou postupovat. Druhý článek Ústavy České republiky se ve třetím odstavci věnuje výkonu státní moci a stanovuje, že státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech mezích a způsoby, které stanoví zákon. Stejná úprava těchto práv a povinností je rovněž obsažena v ústavním zákoně č.2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

Základní právní normy, které upravují povinnosti policistů jsou zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Dalším zákonem, ze kterého vychází některé povinnosti je i zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

2.1.7.1 Povinnosti podle zákona o Policii České republiky

Ve hlavě III zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jsou stanoveny základní povinnosti, které jsou znázorněny v následujícím schématu.

Obrázek 3. Schéma povinností policistů dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Zdroj: zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

2.1.7.1.1 *Zdvořilost*

Podle § 9 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jsou všichni zaměstnanci policie a policisté povinni při výkonu služby dodržovat pravidla zdvořilosti, ctít důstojnost a vážnost všech osob, se kterými jednají i své vlastní. S touto problematikou úzce souvisí i Etický kodex Policie ČR, kterému se budu v následující části práce věnovat.

2.1.7.1.2 *Iniciativa*

Iniciativou se zabývá §10 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Určuje povinnost policistů provést úkon nebo přijmout opatření, aby odvrátili porušení vnitřního pořádku nebo bezpečnosti.

2.1.7.1.3 *Přiměřenost postupu*

Přiměřenost postupu je upravena v §11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Rozumí se jí povinnost policistů a zaměstnanců policie dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma. Nebo naopak, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon, nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma. Dále musí postupovat tak, aby zásah do práv a svobod osob nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonu.

2.1.7.1.4 Prokázání příslušnosti

§ 12 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, dává povinnost policistům prokázat svou příslušnost k policii služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být zřetelně viditelné identifikační číslo.

Zaměstnanec Policie ČR prokazuje svou příslušnost k policii průkazem zaměstnance, na kterém je zřetelně viditelné identifikační číslo.

2.1.7.1.5 Poučení

Podle § 13 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je policista povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu.

2.1.7.2 Povinnosti podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

V § 45 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, jsou uvedeny základní povinnosti, které musí splňovat každý policista po celou dobu výkonu služby.

K hlavním povinnostem podle výše uvedeného zákona patří:

- dodržování služební kázně,
- jednat tak, aby nedocházelo ke střetu zájmů služby se zájmy osobními,
- udržovat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se příslušník dozvěděl v souvislosti s výkonem služby,
- prohlubovat odbornost a udržovat fyzickou zdatnost,
- dodržovat pravidla služební zdvořilosti,
- poskytnout bezpečnostnímu sboru osobní údaje,
- vykonávat službu způsobem, aby nebyla ovlivněna politickým, náboženským nebo jiným přesvědčením,
- ohlašovat vedoucímu závady a nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby,
- chovat se i mimo službu tak, aby neohrožoval dobrou pověst bezpečnostního sboru,
- pokud je obviněn ze spáchání přestupku, tak je povinen oznámit správnímu orgánu, že je příslušníkem.

2.1.8 Základní oprávnění Policie České republiky

Stejně jako mají policisté stanovené povinnosti, tak jim logicky přísluší i oprávnění, aby mohli vykonávat svou službu a dohlížet na dodržování zákonů. Oprávnění lze vymezit jako komplex opatření, jejichž důvody a podmínky použití jsou definovány zákonem.

Stěžejním zákonem, který nejvíce rozebírá oprávnění policistů je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

2.1.8.1 Hlavní oprávnění policistů podle zákona zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky:

2.1.8.1.1 Oprávnění k omezení osobní svobody:

- oprávnění k připoutání,
- oprávnění k zajištění osoby,
- oprávnění k umístění do policejní cely.

2.1.8.1.2 Oprávnění ve vztahu k věcem:

- oprávnění k odnětí věci,
- oprávnění k předběžnému zajištění věci,
- oprávnění k vydání a odebrání zbraně a prohlídky osoby,
- oprávnění k použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla,
- oprávnění k zajištění, odstranění a zničení věci,
- oprávnění ke vstupu do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek,
- oprávnění k zastavení a prohlídce dopravního prostředku.

2.1.8.1.3 Oprávnění k práci s informacemi:

- oprávnění vyzvat k podání vysvětlení,
- oprávnění k pořizování záznamů,
- oprávnění vyzvat k prokázání totožnosti,
- oprávnění získat osobní údaje pro účely budoucí identifikace,
- oprávnění získávat informace z evidencí,
- oprávnění zveřejňovat osobní údaje.

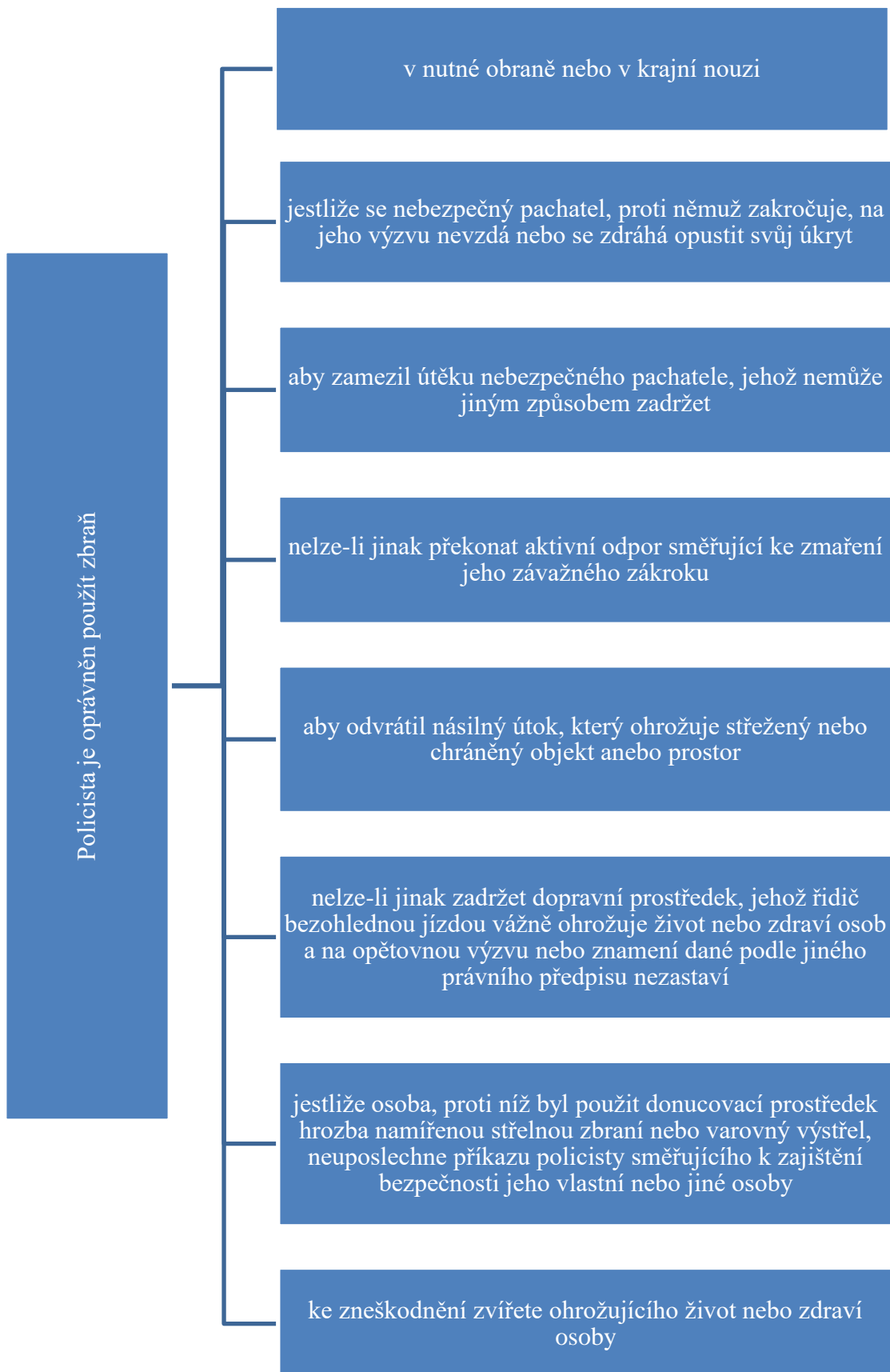
2.1.8.1.4 Další oprávnění:

- oprávnění k vykázaní,
- oprávnění k použití donucovacích prostředků a zbraní.

Donucovacími prostředky jsou podle § 52 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,
- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.

Podmínky k použití zbraně vycházející z § 56 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jsem znázornila v následujícím schématu.

Obrázek č. 4. Schéma podmínek, za kterých je policista oprávněn použít zbraň.

Zdroj: § 56 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

2.1.9 Shrnutí povinností a oprávnění policistů

Jak jsem již uvedla, tak základními zákony, které upravují povinnosti a oprávnění policistů, jsou zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Policisté mohou jednat pouze způsobem a v mezích, které jim umožňují zákony.

K hlavním povinnostem policistů patří zdvořilé a profesionální vystupování, musí se chovat způsobem, aby reprezentovali bezpečnostní sbor, a to i v době mimo službu. Neboť policista by měl působit, jako autorita a měl by být správným vzorem pro ostatní občany. Policisté jsou také povinni volit přiměřený postup a prokázat příslušnost k bezpečnostnímu sboru. Dále mají policisté povinnost mlčenlivosti a výkon jejich služby nesmí být ovlivněn jejich osobními zájmy či politickým nebo jiným přesvědčením.

Aby mohli policisté vykonávat svou službu, jsou jim přidělena i oprávnění. Jedná se o oprávnění k omezení osobní svobody, oprávnění ve vztahu k věcem, oprávnění pro práci s informacemi a oprávnění k použití donucovacích prostředků a zbraní. Ke každému tomuto oprávnění jsou stanoveny podmínky, za kterých může policista provést úkon.

Podle mého názoru není vždy pro policisty jednoduché se rozhodovat správně, tak aby to bylo v mezích zákona, protože na svůj úsudek mají mnohdy zlomky sekundy, které mohou rozhodnout o úspěchu či neúspěchu zásahu. Příkladem může být policista, který zatarasil policejním vozem ujíždějícímu motorkáři cestu. Přiměřenost jeho úkonu byla dlouze přezkoumávána, nakonec soudce rozhodl o jeho správnosti a nevině policisty.

2.2 Etika u Policie ČR

Této problematice se chci věnovat, neboť souvisí s povinnostmi a oprávněními policistů, které jsou zakotveny v zákonech. A také z důvodu, že některé otázky v mém dotazníkovém šetření mají souvislost s etickým chováním policistů.

2.2.1 Etika

Etika je základní princip společenské existence, umožňuje společenské soužití a fungování mezilidských vztahů. Etiku je možné charakterizovat jako nauku o morálním a odpovědném jednání. V případě, že mluvíme o etice, je nutné zmínit také morálku, jež s etikou přímo souvisí (Herzogová, 1999). Morálku a morální jednání lze charakterizovat jako soubor rozhodnutí, zvyklostí a ideálů, podle kterých každý člověk

jedná nebo alespoň by jednat měl. Morálku tak můžeme považovat za určitý zvyk, mrav či obyčej, jež určuje charakter a způsobilé jednání jedince ve společnosti. Morálka je následně podmiňována možností člověka svobodně jednat a svobodně volit vlastní krok a vlastní jednání (Radvan, 2011).

Etiku je možné definovat jako vědu či nauku o morálce a morálním jednání. Etiku můžeme dělit na etiku individuální, jež se soustředí na jednání jednotlivce a na etiku sociální, zabývající se způsobem jednání a mravní hodnoty v určitém společenství či při společenských činnostech člověka (Herzogová, 1999).

Podle Blechy (1998) je možné etiku považovat za nauku o konfliktu mezi svobodným jednáním a určitým povědomím o nutnosti přizpůsobit se společenským požadavkům ostatních lidí. „Etika je filosofická disciplína, která se zabývá nejen vztahem lidského jednání k morálním normám, původem a povahou těchto norem, ale i smyslem lidského života a problémem jeho štěstí“ (Blecha, 1998, s. 190).

Jinou definici etiky uvádí Jankovský (2003, s. 21), jež na etiku nahlíží, tak že „v původním slova smyslu „ethos“ znamená stáj a ve vztahu k člověku pak společné místo, dané určitým společenstvím nebo původem, kde se ve vzájemných vztazích vytvářely společné obyčeje, mravy závazné jak pro celek, ale i pro jednotlivce. Z toho lze vyvodit, že se jedná o nauku zabývající se správným jednáním v lidském společenství“.

2.2.2 Policejní etika

Profesní etika je disciplína, která se začleňuje do všech odvětví práce a zároveň je přizpůsobena co nejlépe dané profesi tak, aby byl výkon služby v souladu se zájmy jednotlivce i celé společnosti. Stejně je to také v případě Policie ČR, jež je typická tím, že vykonává službu společnosti. A je tak opravdu velmi důležité, aby byl etický kodex, co nejlépe zpracován a samozřejmě také, co nejlépe a nejdůsledněji dodržován. Policisté mají povinnost dodržovat policejní etiku. Je to vyžadováno nejen samotným orgánem Policie ČR, ale hlavně společností, pro kterou by měla Policie ČR představovat principy důvěry a bezpečnosti (Nesvadba, 2009).

Policisté vykonávají službu pro veřejnost, i proto se policisté musí rozhodovat v souladu s etikou a vykonávat rozhodnutí, která jsou v nejlepším zájmu jednotlivce a společnosti, ale také za tyto rozhodnutí nést odpovědnost. To je hlavní důvod, proč policejní etika hraje v této profesi tak podstatnou a nezastupitelnou roli. Policejní etika by měla každého policistu seznámit o:

- principech etického kodexu policie nejen v České republice, ale také ve světě,

- sociální, právní a filozofické rovině vykonávané profese,
- způsobu řešení morálních dilemat a způsobu řešení konfliktů, jež vznikají v případě porušení jednotlivých principů policejního kodexu,
- způsobu aplikování etických pravidel do svého jednání a do profese (Herzogová, 2003).

Vokuš (2010) uvádí, že každý policista je povinen dodržovat stanovená pravidla, a to nejen ta morální. O morální motivaci, jakožto o službu veřejnosti, v rámci policejní profese nelze pochybovat. Již samotný policejní slib v sobě skrývá odhodlanost k morálnímu a spravedlivému jednání, policejní slib vypadá následovně „*Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život*“ (Vokuš, 2010, s. 8).

2.2.3 Etický kodex Policie ČR

Fryšťák (2004) uvádí, že v současné době má etický kodex Policie ČR strukturu postavenou na základě několika spisů. V roce 1989 vyšel první z nich, je jím Etický kodex policisty z rukou Mezinárodního sdružení šéfů policie tzv. IACP. Druhým spisem poté byl Evropský kodex policejní etiky č. 10/2001, vydaný z rukou Výboru ministrů jednotlivých členských zemí v rámci Rady Evropy. Právě Evropský kodex policejní etiky je dokumentem, který charakterizuje moderní zásady policejní profese.

2.2.3.1 Zásady policejní profese dle Evropského kodexu policejní etiky

2.2.3.1.1 Cíle policie

K primárním cílům policejní práce patří dodržování zákonů, jak jednotlivci, tak i společností, ochrana základních lidských práv a svobod, udržování veřejného pořádku, prevence a odhalování kriminality, služba a ochrana široké veřejnosti (Fryšťák, 2004).

2.2.3.1.2 Právní základ policie v právním státě

Působnost policie musí být ustanovena patřičnou legislativou, jež musí být přístupná a jasná (Fryšťák, 2004).

2.2.3.1.3 Policie a systém trestního soudnictví

Soud není policie a policie není soud. Tyto instituce musí fungovat nezávisle na sobě. Aby byla zachována nestrannost a nezávislost soudu, tak nesmí policie plnit jeho funkce (Fryšták, 2004).

2.2.3.1.4 Organizační struktura policie

Pro organizaci policie je důležité budování dobrých vztahů s veřejností a funkční spolupráce, k čemuž přispívají správně vytvořená opatření, která prohlubují profesní etiku, prevenci a boj proti korupci (Fryšták, 2004).

2.2.3.1.5 Směrnice pro činnost policie

Policie musí své úkoly vykonávat v souladu s právy občanů, platnou legislativou a zřízením demokratického státu (Fryšták, 2004).

2.2.3.1.6 Zodpovědnost a kontrola policie

Policie se zodpovídá státu, občanům a jejich představitelům. Státní kontrola je rozložena mezi legislativní, výkonnou a soudní moc. V případě stížností na policii musí být zajištěn nestranný postup vyšetřování (Fryšták, 2004).

2.2.3.1.7 Výzkum a mezinárodní spolupráce

Důležitá je podpora mezinárodní spolupráce v rámci policejní etiky a řešení problémů ohledně dodržování práva a lidských práv (Fryšták, 2004).

2.2.3.2 Smysl Etického kodexu Policie České republiky

V roce 2001 vznikaly první návrhy kodexu a v roce 2005 byl vydán první Etický kodex Policie ČR, který byl v průběhu let několikrát novelizován, například v roce 2009. Avšak základní myšlenky hodnot a principů policejní profese zůstaly totožné. (Nesvadba, 2009).

Smyslem Etického kodexu Policie ČR je formulovat obecné zásady mravního a morálního chování, jež nastaví hodnoty a normy tak, aby mohl policista postupovat dle etiky svého povolání. Mimo jiné definuje také očekávání veřejnosti ohledně profese policisty. Seznámení s jeho obsahem se musí stát součástí výcviku každého policisty, který nastupuje jako příslušník Policie ČR. Policista je povinen Etický kodex Policie ČR ovládat, řídit se podle něj v každé situaci a pomocí kodexu vyhodnotit své chování (Nesvadba, 2009).

Co vlastně tedy očekává veřejnost od policistů a od Policie ČR? Veřejností je očekáváno, že budou chráněny její práva a zájmy, že policisté nebudou zneužívat svých pravomocí k určité nespravedlnosti či neúměrnému zacházení. Policisté mají například právo k použití donucovacích prostředků. Ovšem policisté jsou vázáni etikou a zákonem a je od nich vyžadováno, že tohoto práva využijí pouze ve správné situaci, která je stanovena zákonem. Etický kodex Policie ČR ustanovuje pět základních cílů:

- a) chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- b) prosazovat zákonnost,
- c) chránit práva a svobody osob,
- d) preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- e) usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti (Policie ČR, 2018).

2.2.3.3 Obsah Etického kodexů Policie ČR

V první části se nachází pět základních cílů Policie ČR. Určuje tak pozici a směřování profese policisty. Policie není jen represivní složkou, ale také složkou preventivní, kdy má za úkol předcházet kriminální činnosti (Policie ČR, 2018).

Ve své druhé části Etický kodex ČR stanovuje základní hodnoty práce policisty:

- **Profesionalita** – policista musí vystupovat profesionálně, a to jak v rovině sociální a etické, ale také v rovině fyzické, psychické či vědomostní. To je zárukou bezchybného zvládnutí náročné profese, a tak bude policista schopen okamžitě reagovat na nečekané situace.
- **Nestrannost** – policista musí vždy vystupovat nestranně. Je nutné, aby měl rovnocenný přístup ke každému občanovi bez ohledu na jejich příslušnost či vyznání. Policista musí také zachovat objektivitu při posuzování situace a nesmí se nechat ovlivnit.
- **Odpovědnost** – policista je zcela odpovědný za své činy, na základě toho by měl volit své chování. Odpovědnost je každodenní součástí policejní profese, která je stanovena nejen právními normami, ale zároveň také svobodou vlastního úsudku, tedy tzv. principu volného uvažování.
- **Ohleduplnost** – je přímo vymezena výkladem Etického kodexu Policie ČR, jako neemocionální, profesionální, nestranné a rozhodné vystupování především v situacích, kdy je zasahováno do lidských práv a svobod.
- **Bezúhonnost** – policista musí být čestný, a to jak ve službě, tak i v soukromém životě, aby byl příkladem pro společnost (Policie ČR, 2018).

Třetí a čtvrtá část Etického kodexu Policie ČR zahrnuje výčet povinností, které se k policejní profesi vztahují a také závazky, jež má Policie ČR vůči společnosti, ale také vůči samotným policistům. Tyto závazky a povinnosti se shodují s nastavenými cíli a zásadami, jež jsou obsaženy v etickém kodexu Policie ČR (Policie ČR, 2018).

Pátá část Etického kodexu Policie ČR je zaměřena na přístup policisty ke své profesi a k náplni své práce. Kodex v této části uvádí, že policista je povinen „*nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon*“ a zadruhé se musí „*chovat bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentoval Policii ČR svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.*“ (Policie ČR, 2018).

A proto je podstatné, aby policista znal náplň své práce, svá práva, povinnosti a celkové znění Etického kodexu Policie ČR, který se tak stává důležitým dokumentem v práci policisty. Na druhé straně je třeba si přiznat, že není reálné klasifikovat a určovat chování policisty striktně jen dle stanovených pravidel etického kodexu. Každý policista do své práce přináší své osobní hodnoty a myšlenky, které mají svůj svobodný a individuální charakter, ovšem musí být vhodně regulovány určitými hranicemi, které určuje Etický kodex Policie ČR (Herzogová, 2003).

2.2.4 Shrnutí etiky u Policie ČR

Vzhledem k tomu, že policejní práce má charakter služby veřejnosti, musí policisté jednat v souladu s etikou. Takže vedle zákonů se musí zároveň řídit i zásadami Etického kodexu Policie ČR. Cílem etického kodexu je stanovit obecné zásady morálního a mravního chování, kterými se budou policisté řídit. Mezi tyto zásady patří profesionální a nestranné vystupování, odpovědnost za své činy, ohleduplné jednání, čestné vystupování, a to i v soukromém životě. Dalo by se říct, že správný policista by měl jít příkladem společnosti.

Dle mého názoru má způsob, jakým policisté vystupují a jednají, obrovský podíl na názor veřejnosti na instituci Policie ČR. Proto je důležité, aby policisté byli v souznění s mravními a morálními normami chování, které jsou od nich očekávány.

2.3 Policejní psychologie

V této kapitole mé práce rozeberu základy policejní psychologie, neboť právě tato disciplína se věnuje výběrem vhodných kandidátů, vzděláváním a výcvikem policistů. Ale především zde rozeberu, jakými konfliktními faktory je ovlivněn výkon práce policistů a přiblížím, jak by měla vypadat správná komunikace policistů. Protože

správné psychologické vystupování policistů má význam na tom, jak je Policie ČR vnímána veřejností.

Každý policista by měl ovládat vedle zákonů, vyhlášek, správného etického chování, také psychologii. Protože se jedná o práci s lidmi, musí často jednat ve vypjatých situacích, a proto musí umět zvolit správný psychologický postup a způsob komunikace dle konkrétní situace či osoby.

2.3.1 Úvod do policejní psychologie

Policejní psychologie je aplikovaná psychologická věda, která je uplatňována policisty při ztvárňování jejich policejní role ve smyslu nároků kladených na jejich pracovní pozici. Postavení policejní psychologie je ovlivňováno kvalitou její aplikace do policejní praxe, provázaností s ostatními policejními vědami a také důvěrou občanů v policii (Čech, Brozová, Činovská, Čuřík & Demuthová, 2005).

„Policejní psychologie je věda zkoumající zákonitosti psychické regulace jedince (policisty), policejních skupin a všech občanů nacházejících se ve specifických podmínkách a situacích vyžadujících odbornou policejní činnost“ (Dianiška, 1993, s. 31).

Policejní psychologie je v České republice poměrně nová disciplína, která je na začátku svého vývoje. Její vývoj je dynamický a přizpůsobuje se aktuálním a praktickým potřebám policejní práce. Předmětem policejní psychologie je chování a prožívání lidí v momentech, kdy dochází k vymáhání dodržování zákonů či veřejného pořádku. Je důležité, aby policisté byli náležitě odborně vyškoleni a připraveni na zvládání psychicky velmi náročných situací (jednání se sebevrahem či obětí, vyjednávání v situaci s rukojmím, výslech dětí, sdělování zpráv o úmrtí, asistence u sportovních utkání atd.). Neboť s takovými momenty se mohou kdykoliv během své policejní praxe setkat a je důležité, aby danou situací zvládli (Čírtková, 2006).

Podle Čecha (1996) je to věda, která zkoumá zákonitosti:

- psychické regulace osobnosti jako subjektu nebo objektu policejní práce,
- psychologické charakteristiky policejní profese,
- interdisciplinární vztahy k ostatním vědním disciplínám, které mají za úkol odhalování, objasňování, represí a prevenci trestné činnosti.

2.3.2 Profese policejního psychologa

Psychologové zpočátku plnili především personální úlohu, která spočívá ve výběru nových policistů. Výběr probíhá na základě zkoumání psychické způsobilosti

vykonávat profesi. Role policejního psychologa se však za poslední roky výrazně vyvinula a našla uplatnění i v dalších okruzích policejní praxe (Čírtková, 2006).

Podle Čecha et al. (2005) je v dnešní době role policejního psychologa velmi rozmanitá. Policejní psychologové mají za úkol: psychologické hodnocení policistů, poradenství pro policisty, ale také jejich rodiny, vztahy mezi policií a veřejností, přijímání mužů a žen, přijímání příslušníků národnostních menšin, výcvik pomocí simulování reálných situací v policejní praxi, profilování pachatelů, vyjednávání s pachateli, kteří drží rukojmí či sebevrahy atd.

2.3.2.1 Oblast personalistiky

Policejní psychologové provádí vstupní psychologické vyšetření zájemců, při kterém se hodnotí psychická způsobilost k výkonu služby. Dalším úkolem této oblasti je psychologická péče o policisty, kteří mají za sebou konfliktní či krizovou situaci, péče zahrnuje poradenství a psychologickou podporu. Pokud policista ukončí služební poměr, tak prochází výstupním rozhovorem. V zahraničí jsou u některých pozic zavedeny také povinné pravidelné návštěvy psychologa (Čírtková, 2006).

2.3.2.2 Oblast vzdělávání a výcviku

Vzdělávání policistů má tři základní oblasti. Jsou to právní a policejní disciplíny a další důležitou součástí je psychologie, která má za úkol připravit policisty na řešení standartních i konfliktních situací za pomoci psychologických prostředků. Pojem „psychologické prostředky“ zahrnuje účinnou verbální i neverbální komunikaci, která je adekvátní a bude vést k rozřešení policejní situace. Psychologie je zahrnuta na různých úsecích policejního vzdělávání. Vyskytuje se jako studijní předmět na policejních školách nebo také při výcviku policistů ve formě programů, které mají za úkol zdokonalování sociálně psychologických dovedností (Čírtková, 2006).

2.3.2.3 Oblast specializovaných odborných pozic

Mezi policisty jsou i psychologové, kteří jsou specializovaní odborníci a zaměřují se přímo na oblasti vyšetřování, objasňování či prevenci kriminálních jevů. Vedle obecné psychologie využívají poznatky z forenzní psychologie, kriminologie, kriminalistiky a práv. Tito lidé pracují jako vyjednavači při případech, kdy jsou drženi rukojmí. Zabývají se také psychologickým profilováním, které se využívá u těžko objasnitelných případů, jeho podstatou je vysuzování možných charakteristik

neznámého pachatele. Další činností je grafologie, kdy expert zkoumá ruční písmo (Čírtková, 2006).

2.3.3 Struktura policejní psychologie

Struktura podle Čecha et al. (2005) člení policejní psychologii podle tří základních aspektů:

1. Aspekt osobnostní
 - a. psychologie osobnosti policisty
 - b. psychologie osobnosti pachatele
 - c. psychologie osobnosti svědka
 - d. psychologie osobnosti poškozeného
 - e. psychologie osobnosti oběti
 - f. psychologie osobnosti sebevraha
2. Aspekt činnostní
 - a. psychologie vyšetřování
 - b. psychologie kriminální služby
 - c. psychologie dopravní služby
 - d. psychologie pořádkové služby
 - e. psychologie cizinecké policie
 - f. psychologie speciálních útvarů a služeb
3. Aspekt interdisciplinární
 - a. policejní psychologie a kriminalistika
 - b. policejní psychologie a trestní právo
 - c. policejní psychologie a mezinárodní právo
 - d. policejní psychologie a správní právo

2.3.4 Psychologické aspekty policejní práce

Po formální stránce upravuje postavení policistů zákon. Avšak sociální uznání a prestiž policejní profese si policie zákonem vymáhat nemůže. Veřejná image policie je tvořena obrazem, který si o policii vytváří veřejnost. Proto policie nemůže ignorovat vlastní image, protože může ovlivňovat ochotu občanů spolupracovat nebo zájem jedinců pracovat jako policista (Čírtková, 2006).

2.3.4.1 Zdroje konfliktů

Podle Čírtkové (2006) v běžné policejní praxi, kdy policisté jednají s občany, nejsou výjimečné drobné konflikty a incidenty. Někdy ke konfliktu může dojít již před

počátkem jednání, kdy se policista nestihne projevit z psychologického hlediska. Pro policisty jsou takové situace náročné a plné pracovního stresu. Pro mnoho lidí je policista ztělesněním omezování individuálních cílů.

K obecně konfliktogenním prvkům výkonu policejní profese patří:

- moment výkonné moci,
- sociální stereotyp, který policii vnímá jako zdroj nepříjemností,
- moment frustrace, která je způsobená policejním jednáním,
- psychologický efekt ozbrojení policisty,
- psychologický efekt policejního stejnokroje (Čírtková, 2006).

2.3.4.1.1 Moment výkonné moci

Každý policista je povinný řídit se dle platných zákonů a ostatních norem. Na základě těchto zákonů usměrňuje, kontroluje a omezuje chování druhých. Existuje spousta předpisů, které jsou některými občany považovány za zbytečné. Tím pádem nabývají pocit oprávnění, že tyto předpisy mohou porušovat. Avšak policista má za úkol vyžadovat, aby byly všechny zákony dodržovány, a to bez výjimek všemi občany. A právě při střetu s takovými občany dochází ke konfliktu již před začátkem úředního jednání. Příkladem může být chodec, který přechází přechod na červenou a policistům argumentuje tím, že zrovna nejelo žádné vozidlo. Na policistu nahlíží jako na byrokrata a pragmatika, který neumí nahlížet na individuální situaci (Čírtková, 2006).

2.3.4.1.2 Sociální stereotyp, který policii vnímá jako zdroj nepříjemností

Přítomnost policisty působí preventivně, protože odrazuje přítomné od protiprávního jednání, neboť hrozí zvýšené riziko trestu. V některých lidech může přítomný policista vyvolávat pocity strachu, nervozity či úzkosti, i když k tomu nemají logický důvod. Strach může vyvolat změnu chování jedince. Může způsobit například útěk nebo naopak agresi. Je důležité brát na vědomí psychologickou vazbu mezi strachem a útočností, neboť její pochopení může pomoci při tlumení či předcházení prudkých a málo srozumitelných incidentů (Čírtková, 2006).

2.3.4.1.3 Moment frustrace, která je způsobená policejním jednáním

Skoro všechny zákroky policie vyvolávají u protějšku frustrační stavy, protože policista omezuje původně zamýšlené chování občana nebo mu zamezuje v dalším pokračování. Příkladem může být spěchající řidič, který překračuje povolenou rychlost

a frustrace vzniká tím, že je zastaven policisty. Pro policisty je důležité, aby na agresi nereagovali protiagresí. Agresi musí chápat jen jako variantu přirozené reakce na vzniklou situaci. K profesionalitě policistů logicky patří schopnost sebeovládání, která tlumí přirozenou protiagresi (Čírtková, 2006).

2.3.4.1.4 Psychologický efekt ozbrojení policisty

V některých jedincích může viditelné nošení zbraní vyvolávat pocit agrese či šikany a zastrašování ze strany policistů. Zahraniční policejní psychologové dávají doporučení, nevystavovat zbraně při výkonu služby demonstrativním způsobem. Zbraň tedy za daných okolností není pouze zdrojem bezpečí, ale může být i zdrojem ohrožení pro policistu (Čírtková, 2006).

2.3.4.1.5 Psychologický efekt policejního stejnokroje

Uniforma vyjadřuje příslušnost k policii. Policejní stejnokroj může vyvolat nepříjemné asociace, ovšem pouze za určitých okolností nikoli obecně. Forma odezvy na policejní uniformu záleží na individuálních zkušenostech a postojích k policii. Je prokázáno, že nošení policejního stejnokroje má vliv i na samotné nositele (Čírtková, 2006).

2.3.4.1.6 Další konfliktogenní prvky

Vedle obecných zdrojů konfliktů jsou i zvláštní zdroje konfliktů, které jsou spjaty s individuálními charakteristikami jednání. Mezi zvláštní konfliktogenní prvky patří věk jednatelů policisty. Je prokázáno, že mladší policisté jsou častěji v konfliktních situacích. Může to být způsobeno jednak menšími profesionálními zkušenostmi, ale jednak také zažitý stereotyp, že autoritu může člověk prosazovat až po dosažení určitého věku. Pro některé osoby je nepříjemné být poučován od policisty, který je o generaci mladší a může to být zdrojem konfliktu (Čírtková, 2006).

Dalším prvkem, který může vyvolat konflikt, je místo úředního jednání. Takovým místem, které vyvolá konflikt je zpravidla bydliště zúčastněných, protože mají pocit, že policisté jsou vetřelci. Proto je vhodné provést u úkonů, u nichž je to možné, předchozí ohlášení, či přesun na služebnu. Protože zde si už nebudou dotčené osoby připadat silnější, neboť dochází k redukci agresivity (Čírtková, 2006).

K dalším faktorům se přiřazuje i zákrok v přítomnosti nezúčastněných osob, který může policejní jednání značně zkomplikovat. Mezi nezúčastněné osoby se řadí přihlížející sousedé, rodinní příslušníci či doprovázející osoby a díky jejich přítomnosti

může být vyvolána agrese, odmítavý postoj či arogance u osoby, se kterou je jednáno (Čírtková, 2006).

Stížnosti občanů na policejní jednání mívají často spojitost s nezdvořilým chováním a nepřátelskému postoji. Vystupování policistů je velmi citlivě vnímáno občany. Mezi prvky, které vyvolávají nepřátelský dojem, patří i takové, které nejsou ze strany policistů záměrné. Příkladem může být únava, která může budít dojem nezájmu či vysoce položený hlas, který zní agresivně. Pokud policista nemá dostatečnou schopnost naslouchat, tak to může vzbuzovat dojem nezdvořilosti (Čírtková, 2006).

Dalším konfliktogenním zdrojem je neochota poskytovat informace. Pokud opomeneme situace, kdy není možné poskytnou všechny informace, tak je vhodné podat přiměřené vysvětlení a základní informace (Čírtková, 2006).

2.3.5 Zásady správné komunikace v policejní praxi

Vzhledem k tomu, že komunikace s lidmi je každodenní náplní práce policistů je důležité, aby ovládali základní zásady správné komunikace a jednání s lidmi. Policisté musí umět zvládat, jak běžné komunikační situace, tak i vypjaté náročné situace (Čírtková, 2004).

2.3.5.1 Obecné zásady jednání s lidmi

2.3.5.1.1 Pozdrav

Je prvním kontaktem s osobou. Měli bychom dodržovat zásady, jako pohled do očí, nemít ruce v kapsách a dodržovat společenská pravidla pozdravu. Na pracovišti jsou vztahy při pozdravu odlišné (Čírtková, 2004).

2.3.5.1.2 Navázání styku

Navazování styku dělá spouště lidem problém. Nejjednodušší cestou, jak navázat styk je představení. Pokud policista potřebuje od občana spolupráci či pomoc, měl by působit přátelsky (Čírtková, 2004).

2.3.5.1.3 Komunikace s médii

Komunikace s médii je dost rozdílná od sdělování informací pouze jednotlivcům. Policista si uvědomuje, že je velmi důležité každé jeho slovo. Při komunikaci s médii je důležité být sám sebou, zbytečně nespěchat, být sebejistý, říkat pouze pravdu, nesdělovat nevyžádané informace, připravit i svůj zevnějšek a být profesionální (Čírtková, 2004).

2.3.5.2 Hlavní zásady pro jednání s agresivními osobami

2.3.5.2.1 Aktivní naslouchání

Je důležité, aby policista pochopil danou situaci a orientoval se v ní. Tato fáze je krátká a při ní by mělo dojít k útlumu agrese agresora, informování se o situaci a získání si agresorových sympatií, neboť dostane pocit, že mu někdo naslouchá a je brán vážně (Čírtková, 2004).

2.3.5.2.2 Kladení otevřených otázek

Smyslem je také zklidnění agresora, neboť se musí zamyslet nad situací a začne o ní racionálně přemýšlet, takže dojde k útlumu emocí (Čírtková, 2004).

2.3.5.2.3 Argumentace

Díky tomu, že agrese ustoupila, můžeme přejít ke způsobu jednání jako s bezkonfliktními případy a řešit danou událost z policejního hlediska (Čírtková, 2004)

2.3.5.3 Hlavní zásady pro jednání s obětí trestného činu

Pomoc obětem trestných činů nebo rodině oběti ze strany státu vypovídá o jeho vyspělosti a má nezastupitelnou roli. Pomoc je poskytována prostřednictvím státem budovaného systému, který charakterizují přesně stanovená pravidla. Je žádoucí, aby stát usiloval o spravedlivé potrestání pachatele, odškodnění oběti a zajistil pomoc po silně traumatizujících událostech. Tato pomoc je zprostředkovávána pomocí projektů a organizací, které musí stát podporovat. Existují centra zaměřená na pomoc obětem, která mají nepřetržitý provoz a poskytují telefonickou, ambulantní nebo hospitalizační péči. Prvním krizovým centrem, které v České republice vzniklo v roce 1989, je Brně v Bohunicích. Aby byla zajištěna podpora pro oběti, tak se v dnešní době nachází centra po celé ČR (Matoušková, 2016).

Jednat s člověkem, který prožil traumatizující událost, je pro všechny velmi náročné. I pro policisty to může být vnímáno jako stresující. Policisté musí dostatečně citlivě volit adekvátní psychologický postup. Jedná se o situace, jako je první kontakt s obětí či poškozeným, jejich výslech či sdělování nepříjemných zpráv. Je důležitá jak verbální, tak i nonverbální komunikace (Čírtková, 2006). Velikovská (2016) také klade důraz na první kontakt bezprostředně po kritické události. Je zapotřebí, aby byl proveden profesionálně a zároveň citlivě. Neboť první kontakt je příhodná událost pro získání důvěry, zajištění pocitu klidu a bezpečí. Je třeba zjistit potřebné informace, ale zároveň je důležité zabránit další viktimizaci.

2.3.5.4 Nonverbální komunikace

V mezilidské komunikaci funguje řada neverbálních komunikačních systémů (skrytých, „mlčících jazyků“), ke kterým patří všechno to, co bez použití slov (či vedle nich) o něčem vypovídá, např. znaková řeč, dirigentské posunky, pantomimické pohyby, rity čarování, sny, pověry, temperament, pláč, smích, polibek, zobrazování typů a tváří lidí, gesta, pohyby, podobenství, znaky, uniformy, informativní obrazy, kresby, písmena, aj. (Machová & Švehlová, 2001, 130)

2.3.5.4.1 Zrakový kontakt

Prostřednictvím zrakového kontaktu můžeme vzbuzovat podporu. Oběti se mu snaží zpravidla vyhýbat. Je důležité, aby policista měl přímý, přirozený pohled a neuhýbal ani během kladení otázek. Díky očnímu kontaktu bude zlepšena i kvalita komunikace s obětí, takže nám řekne více informací (Čírtková, 2006).

2.3.5.4.2 Postura

Policisté si musí kontrolovat držení svého těla zvláště v situacích, kdy hovoří oběť. Pokud by policista odkláněl trup směrem od oběti a měl zakloněnou hlavu vzad, tak by to mohla oběť vnímat velmi neosobně a mohlo by to vzbuzovat pocit nechuti. Tyto bezděčné prvky oběť registruje a může to znesnadnit spolupráci (Čírtková, 2006).

2.3.5.4.3 Proxemika

Nelze stanovit optimální vzdálenost mezi policistou a obětí. Je to velmi ovlivňováno konkrétní situací a individualitou osobností zúčastněných. Generálně lze říci, že čím větší je vzdálenost, tím více roste pocit oficiálního a neosobního procesu. Nejvhodnější je, aby policista umožnil oběti si samostatně zvolit optimální vzdálenost (Čírtková, 2006).

2.3.5.5 Verbální komunikace

Verbální komunikací je míněno vyjadřování pomocí slov, prostřednictvím jazyka. Verbální komunikace může být přímá nebo zprostředkovaná, mluvená nebo psaná, živá nebo reprodukováná. Je nezbytnou součástí sociálního života a je nezbytnou podmínkou myšlení. Kdokoliv je delší dobu nějakým způsobem separován, bez možnosti komunikace s jinými lidmi, prožívá to jako deprivaci. Dále je důležité vědět, že při jakékoli komunikaci je význam slov vždy dotvářen neverbálními prostředky a svrchním tónem řeči (Mikuláščík, 2003, 113).

2.3.5.5.1 *Paralingvistika*

Pokud jedná policista s obětí musí mít pod kontrolou hlasitost, rychlost a rytmus mluveného projevu. Ideální je mluvit tlučeným hlasem v pomalejším tempu a s přestávkami, neboť takový projev působí trpělivým a ohleduplným dojmem (Čírtková, 2006).

2.3.5.5.2 *Aktivní naslouchání*

Pokud mluví oběť, tak musí policista pozorně poslouchat a v žádném případě ji nepřerušovat. K umocnění takového dojmu, jsou vhodné některé komunikační techniky např. empatické mlčení či shrnování (Čírtková, 2006).

2.3.5.5.3 *Shrnování*

Čírtková (2006) uvádí, že je vhodné, aby posluchač zopakoval důležité body, avšak až oběť zcela dokončí své sdělení. Shrnutí je možné uzavřít otázkou typu např.: „Rozuměl jsem Vám správně?“

2.3.5.5.4 *Empatické naslouchání*

Mlčení může být příjemné i nepříjemné, záleží na konkrétní situaci. Avšak ticho může oběť uklidňovat a má díky němu čas na utřídění myšlenek. Tuto skutečnost by si měl policista uvědomovat a na oběť netlačit (Čírtková, 2006).

2.3.5.5.5 *Osobní jednání*

Podle Čírtkové (2006) je pro oběť příjemnější, pokud policista volí osobní formulace. Osobní přístup vzbuzuje pocit zájmu a účasti.

2.3.5.5.6 *Vyjádření samozřejmého*

Oběť uklidní i vyřčení pro policistu samozřejmých výroků, protože na ni působí silné emoce a je rozrušená. Oběť lze uklidnit ujištěním o jejím bezpečí, že je úkolem policie pomáhat lidem. Otázky obětí bývají velmi často stejné, takže zkušený policista může spontánně vysvětlovat skutečnosti, na které se obvykle oběti ptají. Tato technika působí uklidňujícím dojmem (Čírtková, 2006).

2.3.5.5.7 *Vyjádřování pocitů*

I přesto, že jsou policisté vázáni nestranností, mohou sdělit své určité pocity. Díky tomu se v očích oběti jeví jako citliví a vnímaví lidé. Příkladem může být výrok „je mi to líto“, který usnadní komunikaci s obětí a zároveň policista neporuší princip objektivní nestrannosti (Čírtková, 2006)

2.3.6 Shrnutí policejní psychologie

Policejní psychologie je jednou z důležitých oblastí, která by měla být rozvíjena a zkvalitňována. Neboť zahrnuje výběr vhodných kandidátů pro práci policistů, výcvik a vzdělávání policistů a psychologickou pomoc, jak policistům, tak i osobám, se kterými Policie ČR spolupracuje.

Z hlediska image Policie České republiky je podstatné, aby samotní policisté uměli správně vystupovat a komunikovat. Musí znát psychologické postupy, jak komunikovat a jednat s různými typy osob. Podle mého názoru je dovednost správně komunikovat z velké části otázkou zkušeností. Proto je důležité zkoušet různé modelové situace, již při výcviku nových policistů. Ovšem své psychologické dovednosti, by měli prohlubovat i zkušení policisté.

3 CÍL PRÁCE

Za hlavní cíl mé bakalářské práce jsem si vytyčila zjistit názor obyvatel Olomouckého kraje na Policii České republiky. Chci se dozvědět, jak vnímají bezpečnost v místě jejich bydliště, jestli důvěřují Policii ČR, ochotu s policií spolupracovat, postavení žen u policie a hlavní nedostatky práce policistů.

3.1 Dílčí cíle:

Charakterizovat organizaci Policie České republiky, specifikovat obsah a rozsah policejní práce, poukázat na její složitost a náročnost.

Porovnat výsledky a poukázat na rozdíly mezi jednotlivými genderovými a věkovými kategoriemi.

Pokusit se navrhnout řešení problémových oblastí.

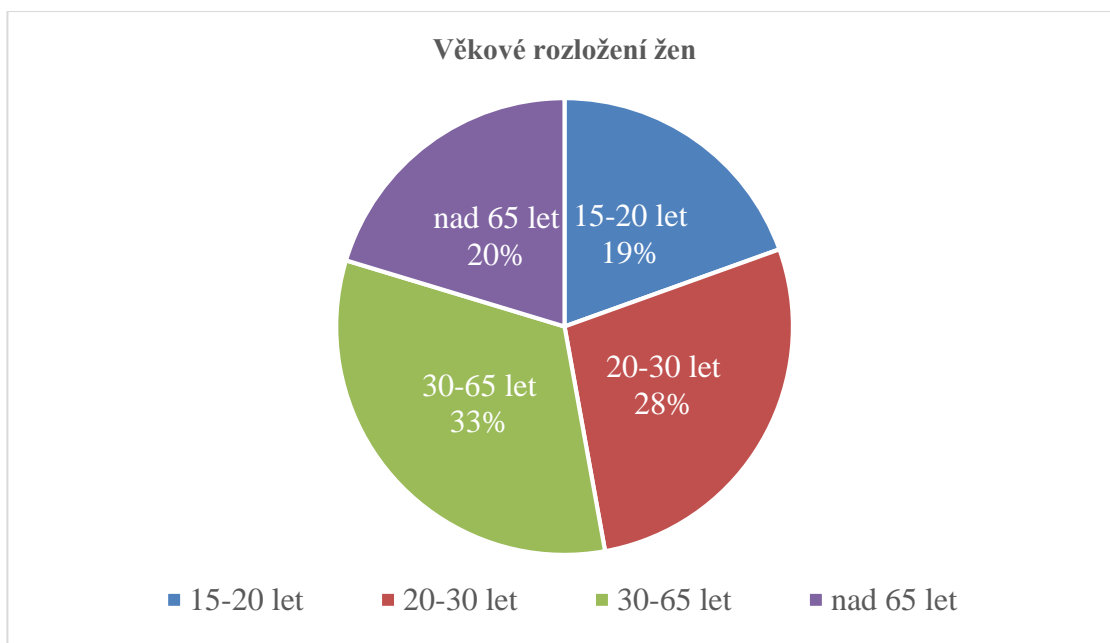
4 METODIKA

Abych získala, co nejefektivněji, co nejvíce dat, tak jsem zvolila formu dotazníkového šetření. Dotazníky jsem měla jak v elektronické formě, tak i ve formě papírové. Oba dotazníky byly totožné a anonymní. Otázky v nich byly formulované tak, aby byly jasné, pochopitelné a nebyly manipulativní.

4.1 Charakteristika výzkumného vzorku

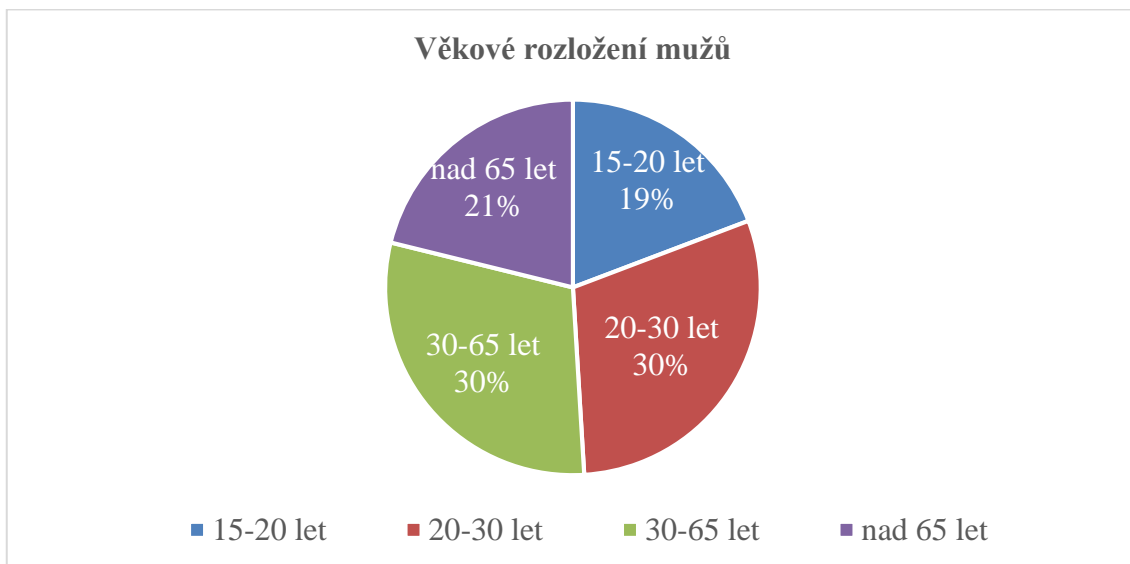
Elektronickou formu dotazníku mi vyplnilo 154 osob a papírovou 73, takže celkově 227 respondentů. Dotazník byl určen pro obyvatele Olomouckého kraje, zejména osoby z Kojetína, Přerova a Olomouce. Z toho bylo celkově 123 žen a 104 mužů. Abych mohla porovnávat názory nejen mezi muži a ženami, tak jsem použila dále také členění na věkové kategorie. První věková kategorie byla od 15 do 20 let, druhá od 20 do 30 let, třetí od 30 do 65 let a poslední nad 65 let. Z následujících grafů vyplývá, že nejvíce respondentů je v kategorii od 30 do 65 let, ale rozdíly mezi jednotlivými počty osob v jednotlivých kategoriích nejsou markantní.

Věkové rozložení žen vypadalo následovně. 19 % žen bylo ve věku 15-20 let, 28 % dotázaných mělo 20-30 roků. Nejpočetnější skupinou byly ženy ve věku 30-65 let, bylo jich celkem 33 %. A 20 % žen, které mi vyplnily dotazník, byly starší 65 let.

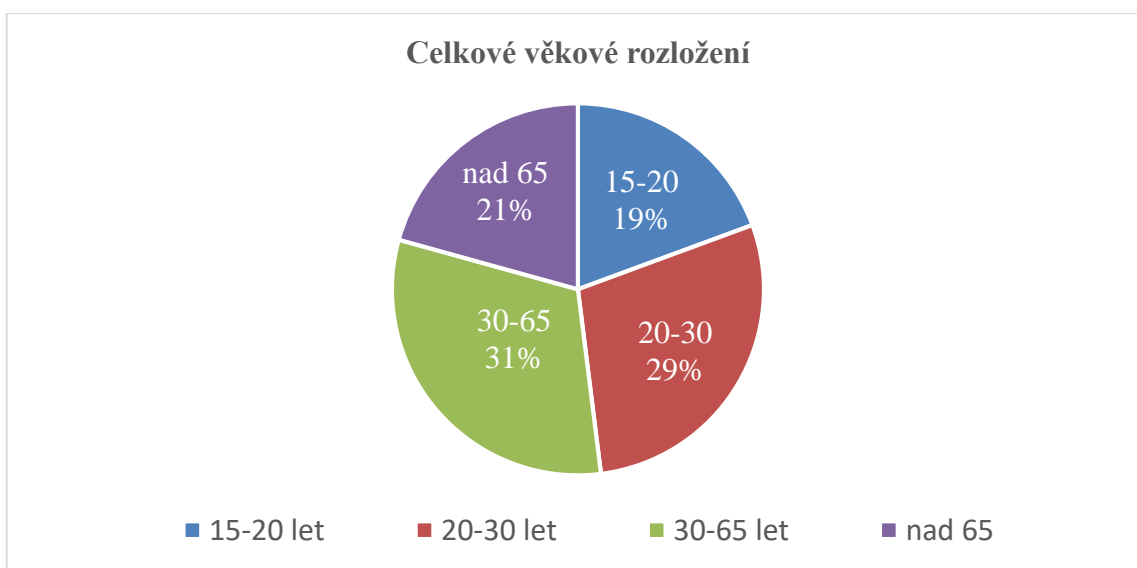
Obrázek 5. Graf věkového rozložení žen. Zdroj: vlastní.

Rozložení věkových skupin u mužů bylo velmi podobné jako u žen. Ve věku 15-20 let bylo 19 % mužů, 30 % respondentů bylo ve věkové skupině 20-30 let, stejné zastoupení tedy 30 % měli rovněž muži ve věku 30-65 let a respondentů nad 65 se zúčastnilo 21 %.

Obrázek 6. Graf věkového rozložení mužů. Zdroj: vlastní.

Když sečtu muže a ženy dohromady, tak celkově se zúčastnilo 19 % respondentů ve věku 15-20 let, ve věku 20-30 let to bylo 29 % dotázaných. Nejpočetnější skupinou byly osoby ve věkové skupině 30-65 let, bylo jich 31 %. A respondentů nad 65 let mi dotazník vyplnilo 21 %.

Obrázek č. 7. Graf celkového věkového rozložení. Tedy muži a ženy dohromady. Zdroj: vlastní.

4.2 Zpracování dat

Získaná data jsem zpracovala v programu Microsoft Excel 2016, protože mi umožnil vytvoření přehledných tabulek a pomocí funkcí počítat procentuální vyjádření odpovědí. Grafy jsem vytvořila za pomoci programu Microsoft Word 2016.

5 VÝSLEDKY

Tato část práce je zaměřená na rozbor výsledků získaných z dotazníkového šetření. Dotazník byl určen pro obyvatele Olomouckého kraje, jak jsem již výše zmínila.

5.1 Vzor dotazníku

Názor na Policii ČR

Dobrý den, jmenuji se Lucie Haliaková, jsem studentkou Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci oboru Ochrana obyvatelstva. Tento dotazník je podkladem pro mou bakalářskou práci, je zaměřený na vztah k Policii ČR a je zcela anonymní. Děkuji za vyplnění!

1. Pohlaví

- a) žena
- b) muž

2. Věk

- a) 15-20 let
- b) 20-30 let
- c) 30-65 let
- c) nad 65 let

3. Cítíte se bezpečně v rámci Vašeho místa bydliště?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

Pokud odpovíte ne, tak jaká je příčina strachu?

.....
.....

4. Důvěřujete Policii ČR?

- a) ano
- b) ne

5. Je podle Vás Policie ČR potřebná?

- a) ano
- b) ne, je zbytečná
- c) nevím

6. Váhal(a) byste požádat Policii ČR o pomoc?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

7. Myslíte si, že kvalita policejní práce...?

- a) stoupá
- b) klesá
- c) je na stejné úrovni

8. Spolupracoval(a) jste už někdy s Policií ČR?

- a) ano
- b) ne

9. Pokud ano, byl(a) jste spokojen(a) s postupem policie?

(Pokud jste ještě nespolupracoval(a) s Policií, tuto otázku vynechte)

- a) ano
- b) ne

Pokud odpovíte ne, tak co bylo příčinou Vaší nespokojenosti?

.....
.....

10. Myslíte si, že do řad policistů patří i ženy?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

11. V případě, že byste se stal(a) obětí trestného činu, raději byste spolupracoval(a) s....?

- a) policistou – mužem
- b) policistkou – ženou
- c) na pohlaví nezáleží

12. Myslíte si, že by měli mít policisté vyšší pravomoci a možnost používat důraznější donucovací prostředky?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

13. Jaké jsou hlavní nedostatky policistů?

- a) chování policistů
- b) vzdělání policistů
- c) pravomoci policistů
- d) komunikace policistů
- e) jiné

14. Jak hodnotíte komunikační dovednosti policistů?

- a) výborné
- b) dobré
- c) nedostačující

15. Myslíte si, že jsou policisté úplatní?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

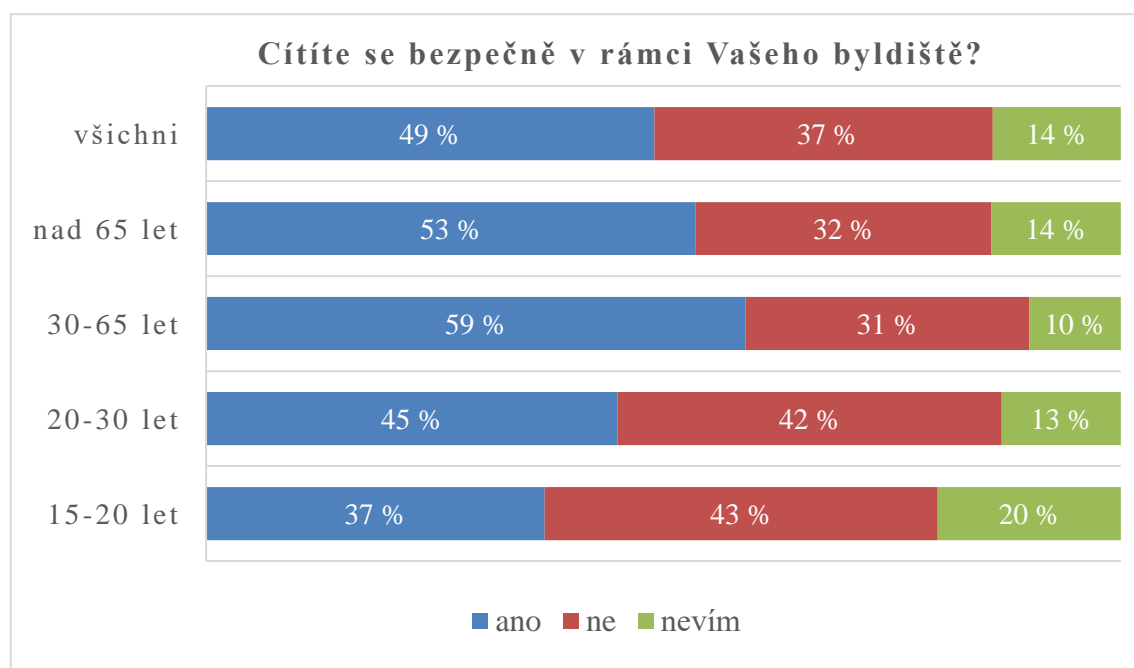
5.2 Vyhodnocení výsledků

5.2.1 Bezpečnost v místě bydliště

Pro zjištění informace, jaký pocit mají lidé v jejich bydlišti, jsem použila otázku č. 3: „Cítíte se bezpečně v rámci Vašeho místa bydliště?“ K této otázce jsem ještě zvolila otevřenou podotázku, abych zjistila příčinu strachu, pokud respondent odpověděl „ne“: „Pokud odpovíte ne, tak jaká je příčina strachu?“

5.2.1.1 Souhrnné výsledky

Celkově se v rámci bydliště cítí bezpečně 49 % dotázaných, naopak 37 % se bezpečně necítí a zbylých 14 % na tuto otázku odpovědělo, že neví. U této otázky jsou viditelné rozdíly mezi jednotlivými věkovými kategoriemi. Lidé ve věku 15-20 let se cítí nejméně bezpečně, neboť, pocit bezpečí má pouze 37 %, 43 % nemá pocit bezpečí a 20 % neví. Naopak skupinou, která se cítí nejvíce bezpečně, je kategorie 30-65 let, přičemž 59 % se cítí bezpečně, 31 % nemá pocit bezpečí a zbylých 10 % nemá vyhraněný názor. Respondentů ve věku 20-30 let, kteří se cítí bezpečně je 45 %, 42 % nemá pocit bezpečí a zbývajících 13 % nemá názor na tento problém. V kategorii osob nad 65 let má pocit bezpečí 53 %, bezpečně se necítí 32 % a 14 % nemá vyhraněný názor.

Obrázek 8. Graf srovnání věkových skupin v otázce bezpečnosti v místě bydliště.
Zdroj: vlastní.

5.2.1.2 Názor žen

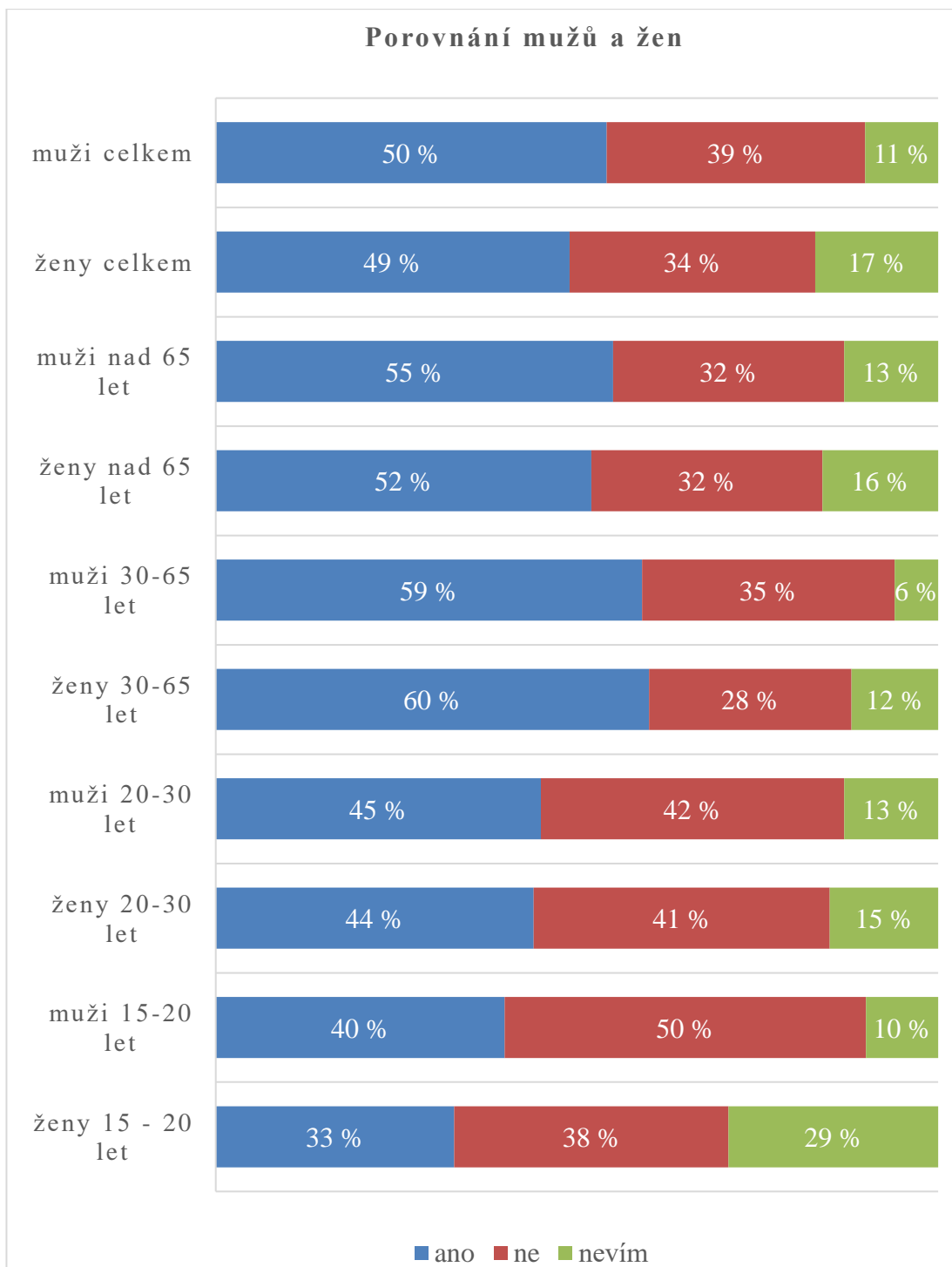
Celkově se 49 % žen se cítí bezpečně, 34 % nemá pocit bezpečí a 17 % neví. U žen má nejmenší pocit bezpečí věková skupina 15-20 let, kdy žen v tomto věku, co se cítí bezpečně, je 33 %, 38 % nemá pocit bezpečí a 29 % neví, jestli se cítí bezpečně. Naopak skupinou, která má největší pocit bezpečí, jsou ženy ve věku 30-65 let, přičemž 60 % se cítí bezpečně, 28 % se necítí bezpečně a 12 % neví.

5.2.1.3 *Názor mužů*

V součtu se 50 % všech mužů cítí bezpečně v rámci jejich bydliště, 39 % nemá pocit bezpečí a zbylých 11 % nemá vyhraněný názor. Muži ve věku 15-20 let se cítí nejméně bezpečně, neboť bezpečně se cítí 40 %, avšak 50 % odpovědělo, že nemá pocit bezpečí ze svého bydliště a zbylých 10 % neví. Naopak nejvíce bezpečně se cítí muži ve věku 30-65 let, přičemž bezpečně se cítí 59 % z nich, 35 % se necítí bezpečně a zbývajících 6 % neví.

5.2.1.4 *Srovnání výsledků*

Při porovnávání mužů a žen velké rozdíly nevidím. 49 % žen se cítí bezpečně a u mužů je to velmi podobné, pocit bezpečí má 50 % z nich. Pokud porovnáím výsledky stejných věkových skupin mužů a žen, tak zjistím, že si jsou dost podobné a velké rozdíly v nich nespátřuji. Viz. obrázek č.9.

Obrázek 9. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce bezpečnosti v místě bydliště.

Zdroj: vlastní.

5.2.1.5 Příčiny strachu

Nejčastějším důvodem, který lidé v dotazníku uvedli, proč mají pocit strachu, je že se v místě jejich bydliště nachází velký počet Romů, kteří vyvolávají časté konflikty.

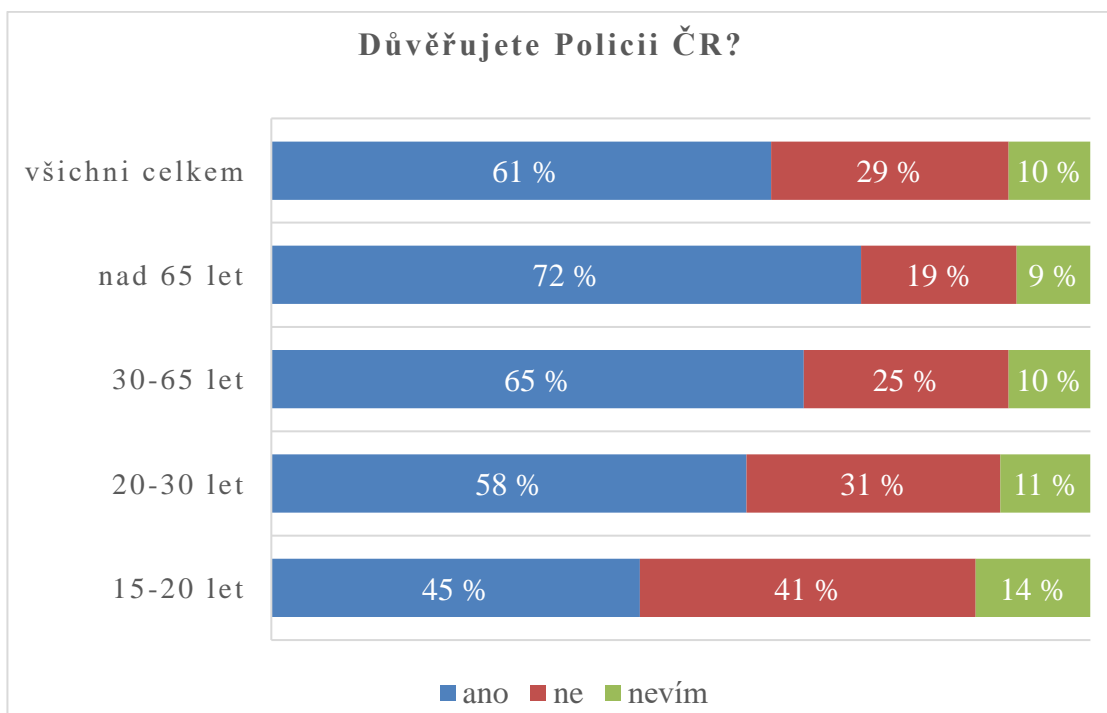
Další příčinou strachu jsou častá přepadení a krádeže v místě jejich bydliště. Dále také strach z osob závislých na drogách a opilých osob, které provádí výtržnosti.

5.2.2 Důvěra v Policii ČR

Pro zjištění informace, jestli lidé důvěřují Policii ČR, jsem položila otázku č. 4: „Důvěřujete Policii ČR?“

5.2.2.1 Souhrnné výsledky

Celkově Policii ČR důvěřuje 61 % respondentů, 29 % nedůvěřuje a zbývajících 10 % odpovědělo, že neví. Věkovou skupinou, která má největší důvěru v Policii ČR, je kategorie nad 65 let, z nichž 72 % důvěřuje policii, 19 % nemá důvěru k policii a 9 % odpovědělo, že neví. Naopak věkovou skupinou, která má nejmenší důvěru k Policii ČR, je kategorie 15-20 let, přičemž policii důvěřuje pouze 45 %, 41 % policii nedůvěřuje a zbylých 14 % neví. Respondentů ve věku 20-30 let, kteří důvěřují Policii ČR, je 58 %, 31 % nedůvěřuje a 11 % neví. V kategorii 30-65 let je důvěra lehce vyšší, 65 % důvěřuje, 25 % nedůvěřuje a 10 % nemá vyhraněný názor. Z následujícího grafu vyplývá, že s přibývajícím věkem má důvěra k Policii ČR stoupající tendenci. Řekla bych, že důvodem by mohla být vyšší úcta k policii u starších generací.

Obrázek 10. Graf srovnání věkových skupin v otázce důvěry v Policii České republiky.

Zdroj: vlastní.

5.2.2.2 *Názor žen*

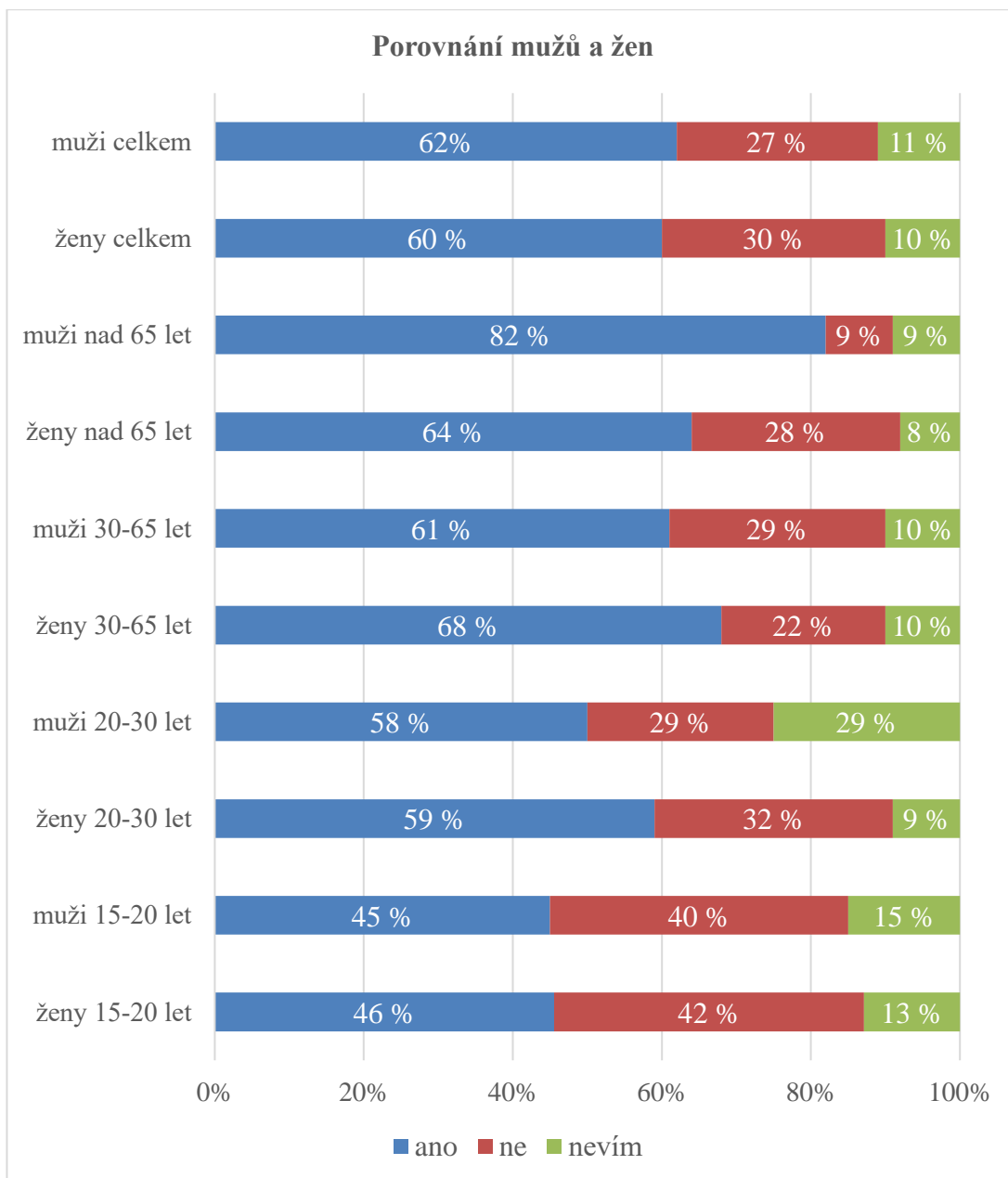
Celkově 60 % všech dotázaných žen Policii ČR důvěřuje, 30 % nedůvěřuje a odpověď „nevím“ označilo 10 %. Z hlediska žen 15-20 let je situace nejhorší. Pouze 46 % z nich důvěřuje, 42 % nedůvěřuje a 13 % neví. Naopak nejlepší výsledky jsou ve věkové skupině 30-65 let, protože 68 % má důvěru k PČR, 22 % nedůvěřuje a 10 % neví.

5.2.2.3 *Názor mužů*

Souhrnně mužů, kteří důvěřují PČR, je 62 %, 27 % nemá důvěru a zbylých 11 % nemá vyhraněný názor. Skupinou, která má nejnižší důvěru, jsou muži ve věku 15-20 let. Důvěru k PČR má pouze 45 % z nich, 40 % nedůvěřuje a 15 % neví. Naopak nejvyšší důvěru mají muži ve věku nad 65 let, z nichž PČR důvěřuje 82 %, 9 % nedůvěřuje a stejné procento neví.

5.2.2.4 *Srovnání výsledků*

Při srovnání mužů a žen opět docházím k velmi podobným výsledkům, neboť žen, které důvěřují Policii ČR, je 60 % a mužů je 62 %. Největší rozdíly mezi muži a ženami jsou ve věku nad 65 let, přičemž žen v tomto věku, které důvěřují Policii ČR, je 64 % a u mužů téhož věku má Policie ČR důvěru 82 % z nich. Muži nad 65 let jsou tedy skupinou, která má důvěru k Policii ČR nejvyšší. Na druhé straně, nejmenší důvěru má v Policii ČR skupina žen ve věku 15-20 let.

Obrázek 11. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce důvěry v Policii České republiky. Zdroj: vlastní.

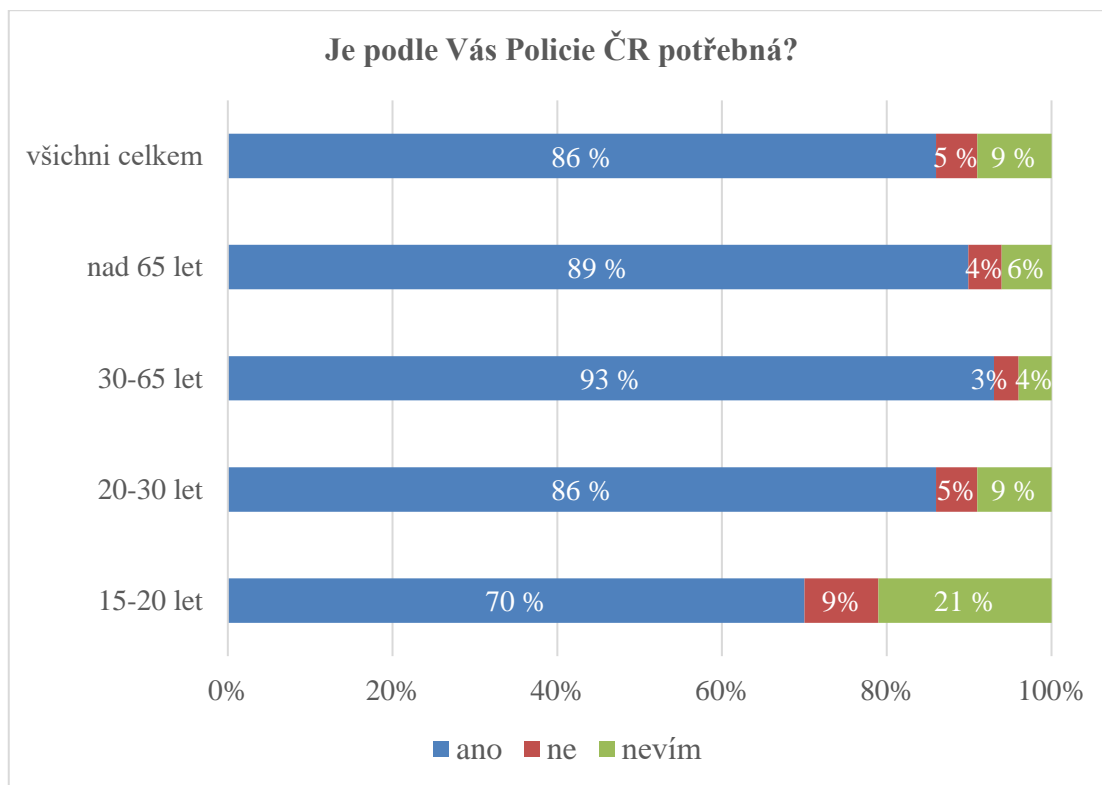
5.2.3 Potřebnost Policie ČR

Zdali je Policie ČR potřebná, jsem zjišťovala otázkou č.5.: „Je podle Vás Policie ČR potřebná?“

5.2.3.1 Souhrnné výsledky

Celkově 86 % všech respondentů zastává názor, že je policie potřebná, 5 % tvrdí, že není potřebná a 9 % se nerozhodlo. Skupinou, která si nejvíce myslí, že je Policie ČR potřebná, je skupina ve věku 30-65 let, z nichž 93 % považuje policii za potřebnou, 3 % za ji považují nepotřebnou a zbylá 4 % neví. Na druhé straně nejméně respondentů,

kterí PČR označují za potřebnou, je ve věku 15–20 let. Neboť podle 70 % je Policie ČR potřebná, 9 % ji označuje za zbytečnou a zbývajících 21 % neví. Ve věkové skupině 20-30 let zastává 86 % respondentů názor, že je policie potřebná, 5 % si myslí, že je zbytečná a 9 % neví. 89 % dotázaných ve věku nad 65 let odpovědělo, že je Policie ČR potřebná, podle 4 % není potřebná a zbývajících 6 % odpovědělo, že neví.

Obrázek. 12. Graf srovnání věkových skupin v otázce potřebnosti Policie České republiky. Zdroj: vlastní.

5.2.3.2 *Názor žen*

Celkově si 89 % žen myslí, že je policie potřebná, 4 % ji považují za zbytečnou a zbylých 7 % na tuto otázku odpovědělo, že neví. Nejméně žen, které si myslí, že je Policie ČR důležitá, je ve věku 15–20 let, protože 73 % ji považuje za důležitou, podle 7 % je zbytečná a 20 % neví. Naopak nejvíc žen, které považují Polici ČR za potřebnou, je ve věku 30-65 let, z nichž 95 % zastává názor, že je policie důležitá, 3 % mají opačný názor a zbylá 2 % označila, že neví.

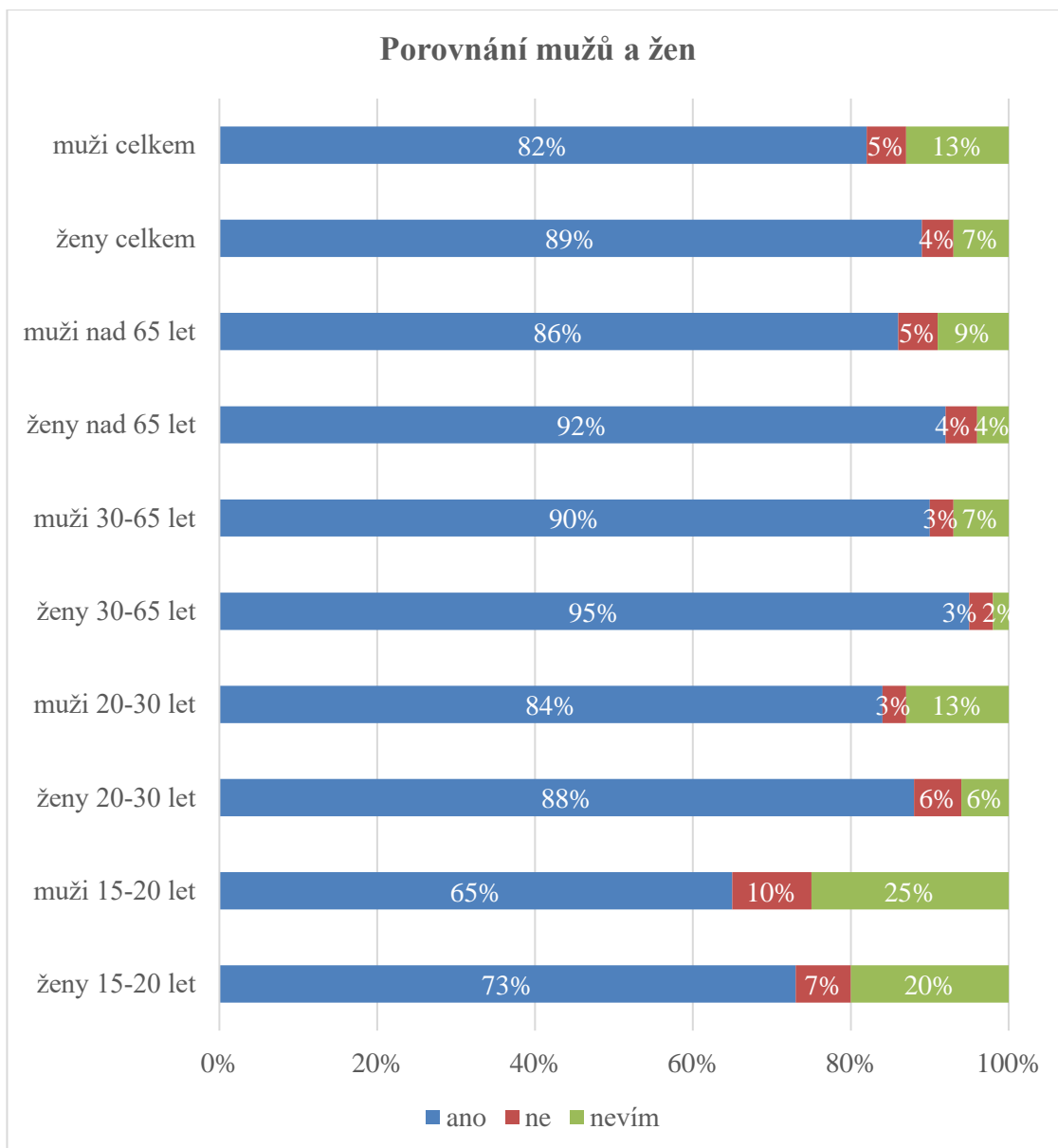
5.2.3.3 *Názor mužů*

62 % všech mužských respondentů označilo Policii ČR za potřebnou, podle 5 % je zbytečná a zbylých 13 % neví. Skupinou, která považuje Policii ČR za nejméně

důležitou, je opět věková kategorie 15-20 let, z nichž si 65 % myslí, že je Policie ČR potřebná, dle dalších 10 % důležitá není a 25 % nemá vyhraněný názor. Stejně jako u žen jsou respondenti ve věku 30-65 let nejčastější skupinou, která považuje Policii ČR za důležitou. 90 % mužů v tomto věku považuje Policii ČR za potřebnou, 3 % za zbytečnou a zbytek odpověděl, že neví.

5.2.3.4 Srovnání výsledků

Pokud srovnám muže se ženami, tak zjistím, že ženy více vnímají potřebnost Policie ČR. Protože 89 % žen označilo PČR za potřebnou, zatímco mužů, jež považují Policii ČR za potřebnou, je 82 %. Jednoznačně skupinou, která nejvíce považuje PČR za potřebnou jsou ženy ve věku 30-65 let. Naopak nejméně respondentů, kteří vnímají Policii ČR jako potřebnou je ve skupině mužů od 15-20 let. Nicméně pokud porovnáme rozdíly mezi muži a ženami různých věkových skupin, tak zjistím, že výsledky jsou dost podobné.

Obrázek 13. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce potřebnosti Policie České republiky. Zdroj: vlastní.

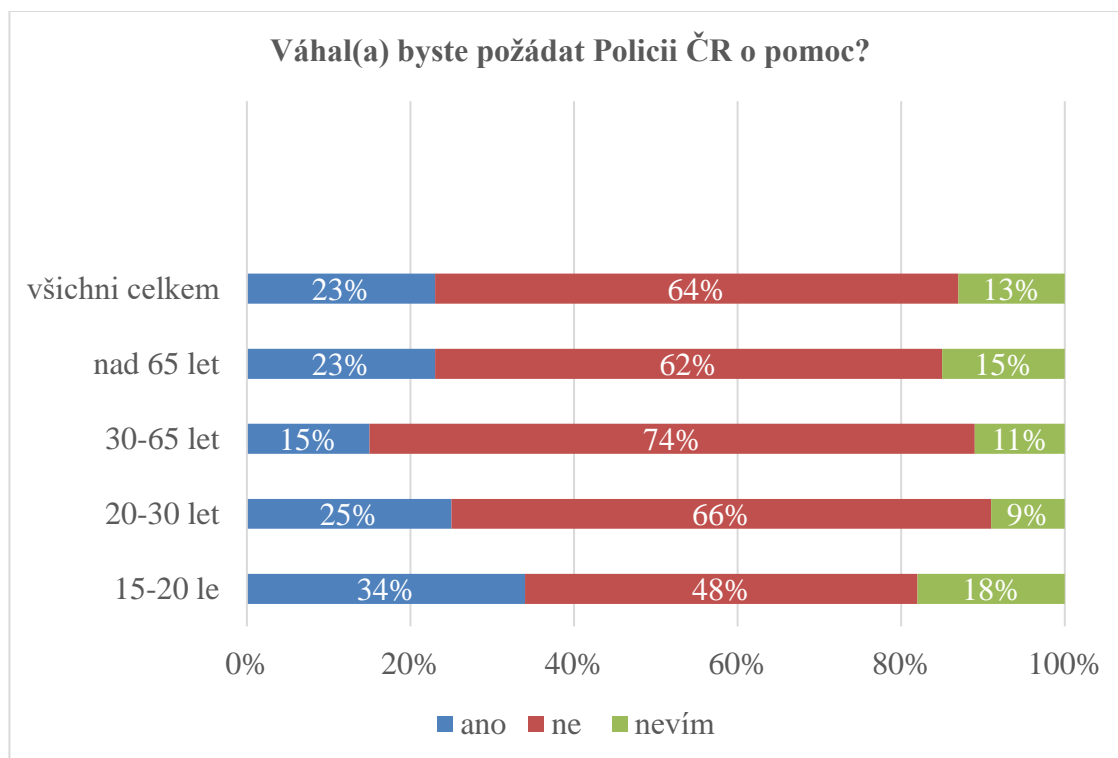
5.2.4 Obavy požádat Policii ČR požádat o pomoc

Abych zjistila, jestli mají lidé obavy požádat Policii ČR o pomoc, tak jsem položila otázku č.6: „Váhal(a) byste požádat Policii ČR o pomoc?“

5.2.4.1 Souhrnné výsledky

Celkově by váhalo požádat o pomoc Policii ČR 23 % respondentů, 64 % by neváhalo a 13 % neví. Věkovou skupinou, která má největší obavy z požádání o pomoc, jsou osoby ve věku 15-20 let. Neboť 34 % z nich by váhalo požádat o pomoc, 48 % by z požádání nemělo obavy a 18 % označilo, že neví. Nejmenší problém s požádáním o pomoc má věková skupina 30-65 let, neboť pouze 15 % by váhalo požádat Policii ČR

o pomoc, 74 % by neváhalo a 11 % neví. Další výsledky vypadají následovně, 25 % respondentů ve věku 20-30 by váhalo požádat o pomoc, 66 % by neváhalo a 9 % neví. U osob nad 65 let by váhalo 23 % dotázaných, 62 % by neváhalo a odpověď, že neví označilo 15 % z nich.

Obrázek 14. Graf srovnání věkových skupin v otázce požádání o pomoc. Zdroj: vlastní.

5.2.4.2 *Názor žen*

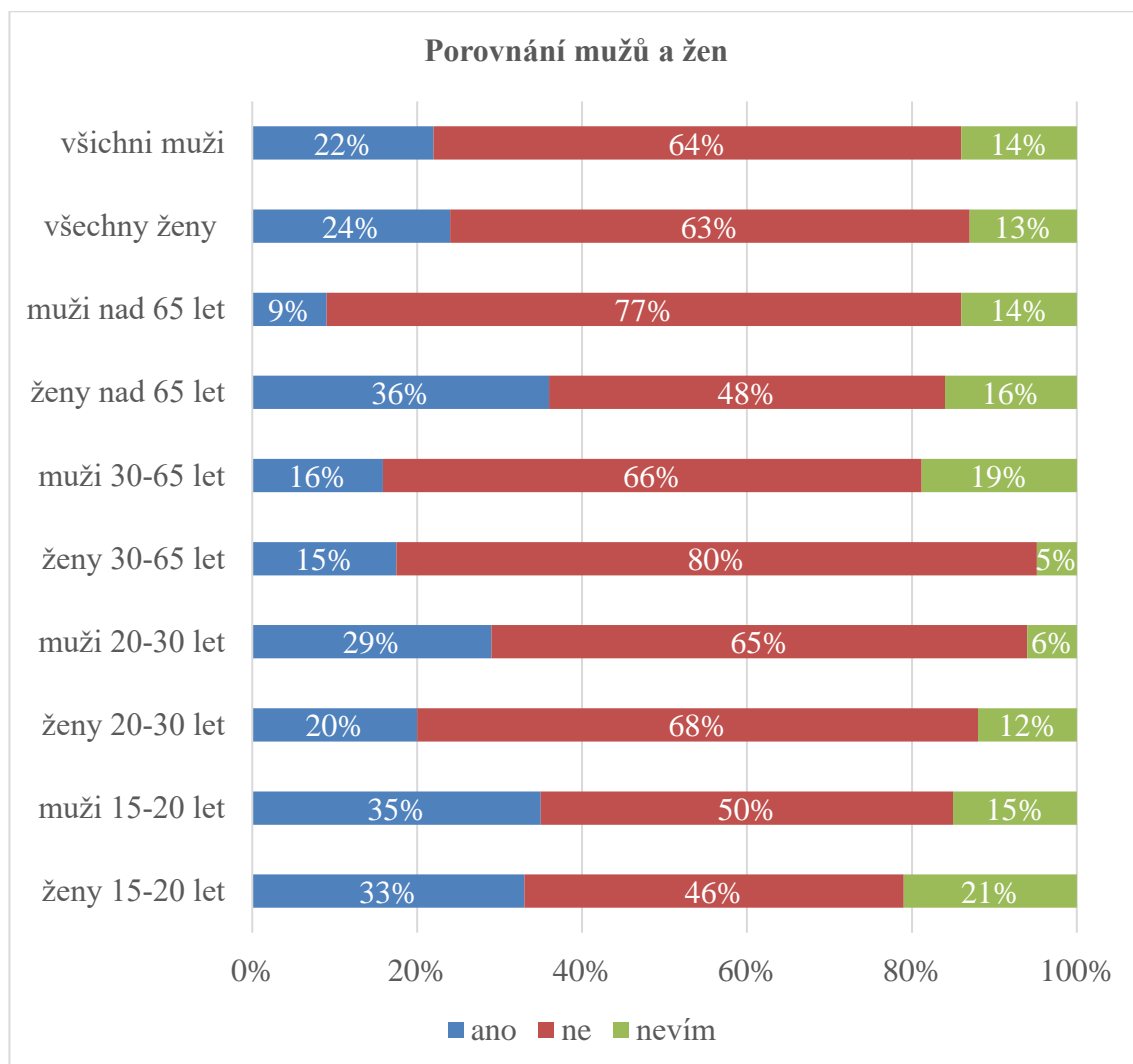
V součtu by 24 % všech žen váhalo požádat PČR o pomoc, 63 % by neváhalo a 13 % neví, jestli by váhalo. Věkovou skupinou, která má největší obavy požádat Policii ČR, jsou ženy ve věku nad 65 let. O pomoc by jich váhalo požádat 36 % a 48 % by z nich neváhalo. Naopak nejméně žen, které by váhaly požádat o pomoc, je ve věku 30-65 let, neboť jen 15 % z nich by váhalo a 80 % by požádalo o pomoc bez váhání, zbytek neví.

5.2.4.3 *Názor mužů*

Celkově by 22 % všech mužů váhalo požádat Policii ČR o pomoc, naopak 64 % by požádalo o pomoc bez váhání a zbylých 14 % neví. Nejvíce mužů, kteří by váhali požádat o pomoc, je ve věkové kategorii 15-20 let. O pomoc by jich váhalo požádat 35 % a 50 % by z nich neváhalo požádat o pomoc. Nejméně mužů, jež by naopak o pomoc neváhali požádat, je ve věku nad 65 let. Pouze 9 % z nich by váhalo požádat o pomoc, bez váhání by požádalo o pomoc 77 % a zbylých 14 % nemá vyhraněný názor.

5.2.4.4 Srovnání výsledků

V součtech jsou výsledky mezi muži a ženami vyrovnané. Ve věkových skupinách 15-20 let a 20-30 let jsou výsledky mezi muži a ženami dost podobné. Nejvýraznější rozdíl je u respondentů ve věku nad 65 let. Mužů v tomto věku, kteří by bez váhání požádali Policii ČR o pomoc 77 %. Naproti tomu žen ve věku nad 65 let, které by požádaly o pomoc bez váhání, je jen 48 %. Ve výsledcích jsou patrné i rozdíly mezi názory mužů a žen ve věku 30-65 let.

Obrázek 15. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce požádání o pomoc.

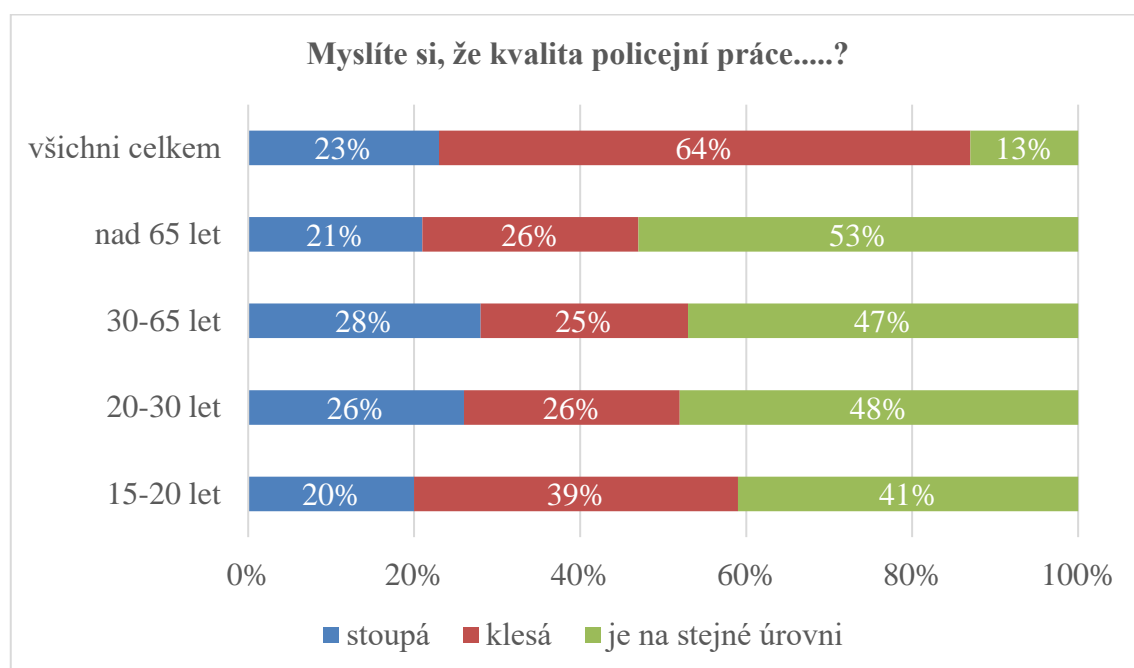
Zdroj: vlastní.

5.2.5 Vývoj kvality policejní práce

K zjištění, jakým směrem se podle respondentů vyvíjí kvalita policejní práce, jsem použila otázku č.7: Myslíte se, že kvalita policejní práce.....?

5.2.5.1 Souhrnné výsledky

Názor, že kvalita policejní práce stoupá, má 24 % všech respondentů, 28 % má opačný názor, tedy že kvalita klesá, 48 % dotázaných si myslí, že je na stejné úrovni. Nejvíce respondentů, kteří si myslí, že kvalita práce policistů stoupá, je ve věkové kategorii 30-65 let, neboť tento názor má 28 % z nich. Naopak nejvíce těch, kteří si myslí, že kvalita policejní práce klesá, je ve věkové kategorii 15-20 let, protože tento názor zastává 39 % z nich. Názor, že je kvalita na stejné úrovni, má nejvíce osob ve věku nad 65 let, myslí si to 53 % z nich.

Obrázek 16. Graf srovnání věkových skupin v otázce kvality policejní práce.

Zdroj: vlastní.

5.2.5.2 Názor žen

Nejvíce žen si myslí, že kvalita policejní práce je na stejné úrovni, tento názor má 44 % z nich, 29 % si myslí, že klesá a 27 %, že stoupá. Nejvíce žen, které si myslí, že je kvalita policejní práce stejná, je ve věku 20-30 let, neboť 53 % z nich má tento názor. Nejvíce žen, které mají názor, že kvalita klesá, je ve věku 15-20 let, myslí si to 38 % z nich. Naopak žen, které si myslí, že má kvalita policejní práce stoupající tendenci, je nejvíce ve věku 30-65 let, tuto odpověď označilo 33 % z nich.

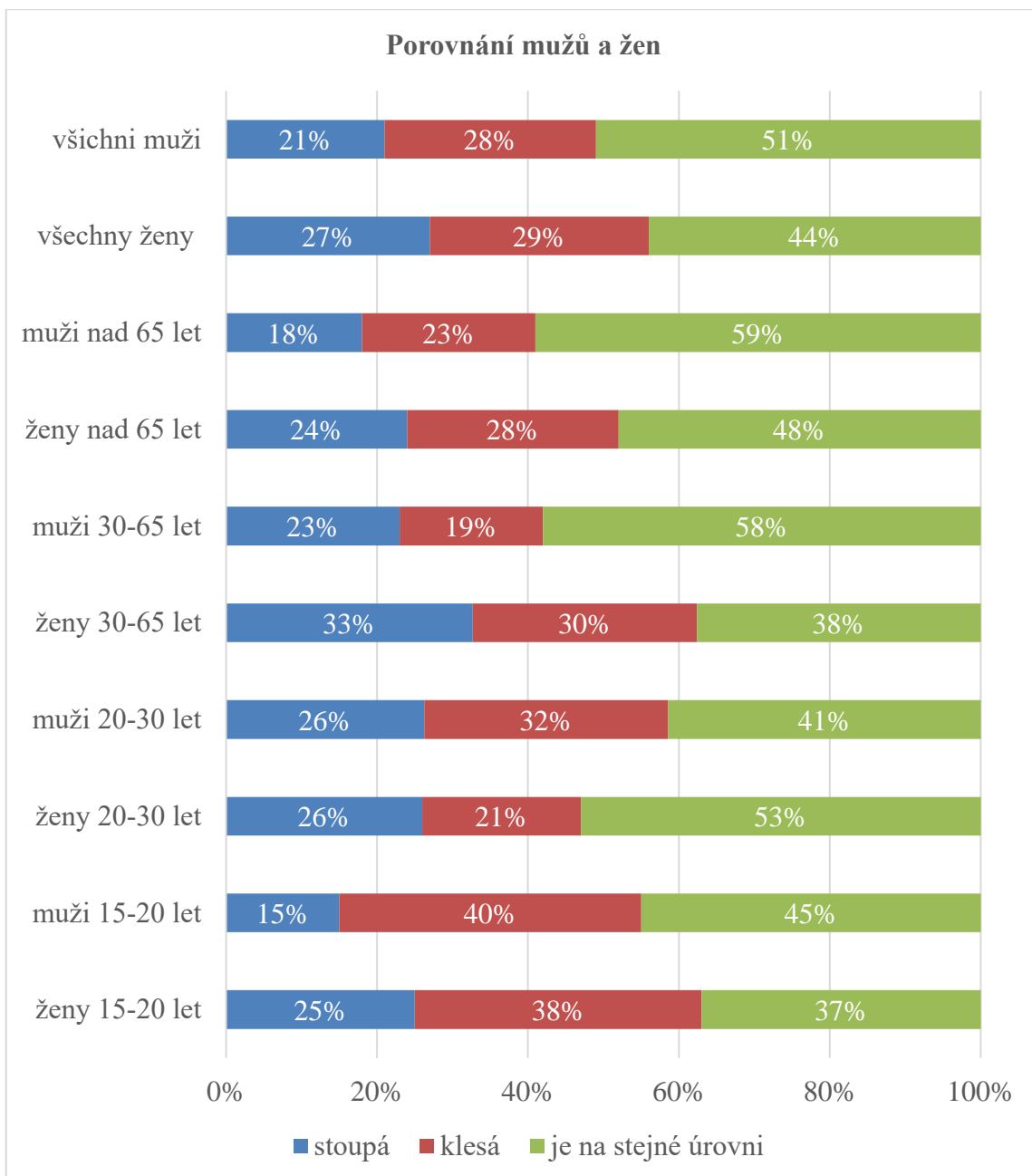
5.2.5.3 Názor mužů

Celkově si 51 % mužů myslí, že je kvalita policejní práce stejná, 28 % má názor, že klesá a podle 21 % stoupá. Nejvíce mužů, kteří si myslí, že je kvalita stejná, je ve věku

nad 65 let, myslí si to 59 % z nich. Názor, že má kvalita klesající tendenci, mají nejčastěji muži ve věku 15-20 let, myslí si to 40 % z nich. Opačný názor, tedy že kvalita stoupá, se nejčastěji objevuje ve věkové kategorii 20-30 let, myslí si to 32 % z nich.

5.2.5.4 Srovnání výsledků

Názor, že je policejní práce na stejné úrovni, má více mužů než žen. Neboť mužů s tímto názorem je 51 % a žen 44 %. Je více žen než mužů, které si myslí, že kvalita policejní práce stoupá. Protože žen zastávajících tento názor je 27 % a mužů 21 %. Názor, že kvalita práce klesá je u obou pohlaví víceméně vyrovnaný. Při srovnání výsledků mě překvapilo, že nejvíce osob, které si myslí, že kvalita policejní práce klesá, je ve věku 15-20 let, neboť u tak mladého věku, lze předpokládat, že s policií nemají tolik zkušeností jako starší respondenti. Tento názor zastává 39 % z nich.

Obrázek 17. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce kvality policejní práce.

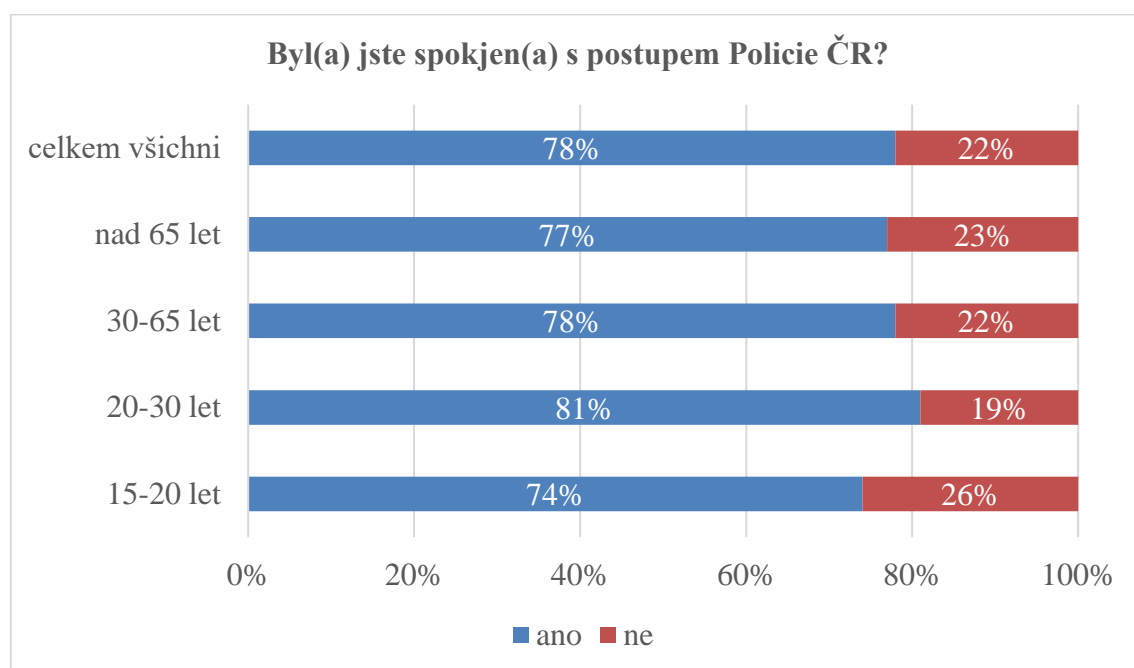
Zdroj: vlastní.

5.2.6 Zkušenosti s Policií ČR

Abych zjistila, kteří respondenti již mají zkušenosti s Policií ČR, tak jsem zvolila nejdříve otázku č. 8: „Spolupracoval(a) jste už někdy s Policií ČR?“ Poté jsem si je roztřídila a ti, kteří odpověděli „ano“, dále odpovídali na otázku č.9: „Byl(a) jste spokojen(a) s postupem Policie ČR?“ A pokud odpověděli „ne“, zvolila jsem otevřenou otázku: „Pokud odpovíte ne, tak co bylo příčinou vaší nespokojenosti?“ Tuto podotázku jsem zvolila, abych zjistila nejčastější důvod nespokojenosti.

5.2.6.1 Souhrnné výsledky

Celkově bylo s postupem Policie ČR spokojeno 78 % respondentů a 22 % nebylo spokojeno s postupem. Nejvíce spokojenou věkovou skupinou byla skupina respondentů ve věku 20-30 let. 81 % respondentů tohoto věku uvedlo, že bylo s postupem PČR spokojeno. Nejméně spokojených respondentů bylo ve věku 15-20 let, neboť 74 % z nich uvedlo, že byli spokojeni a 26 % bylo nespokojeno. V kategorii 30-65 let bylo spokojeno 78 % a 22 % mělo opačné zkušenosti. V kategorii nad 65 let bylo 77 % spokojených a 23 % nespokojených.

Obrázek 18. Graf srovnání věkových skupin v otázce zkušeností s Policií ČR.

Zdroj: vlastní.

5.2.6.2 Názor žen

Celkově bylo s postupem PČR spokojeno 79 % dotázaných žen a 21 % tedy bylo nespokojeno. Nejvíce spokojeny byly ženy ve věku 30-65, spokojených v tomto věku bylo 86 % z nich, takže nespokojeno bylo pouze 14 %. Další výsledky si byly velmi blízké. Spokojených žen ve věku 15-20 let bylo 72 %, o jedno procento více spokojených bylo ve věku 20-30 let. A žen nad 65 let bylo spokojeno 75 %.

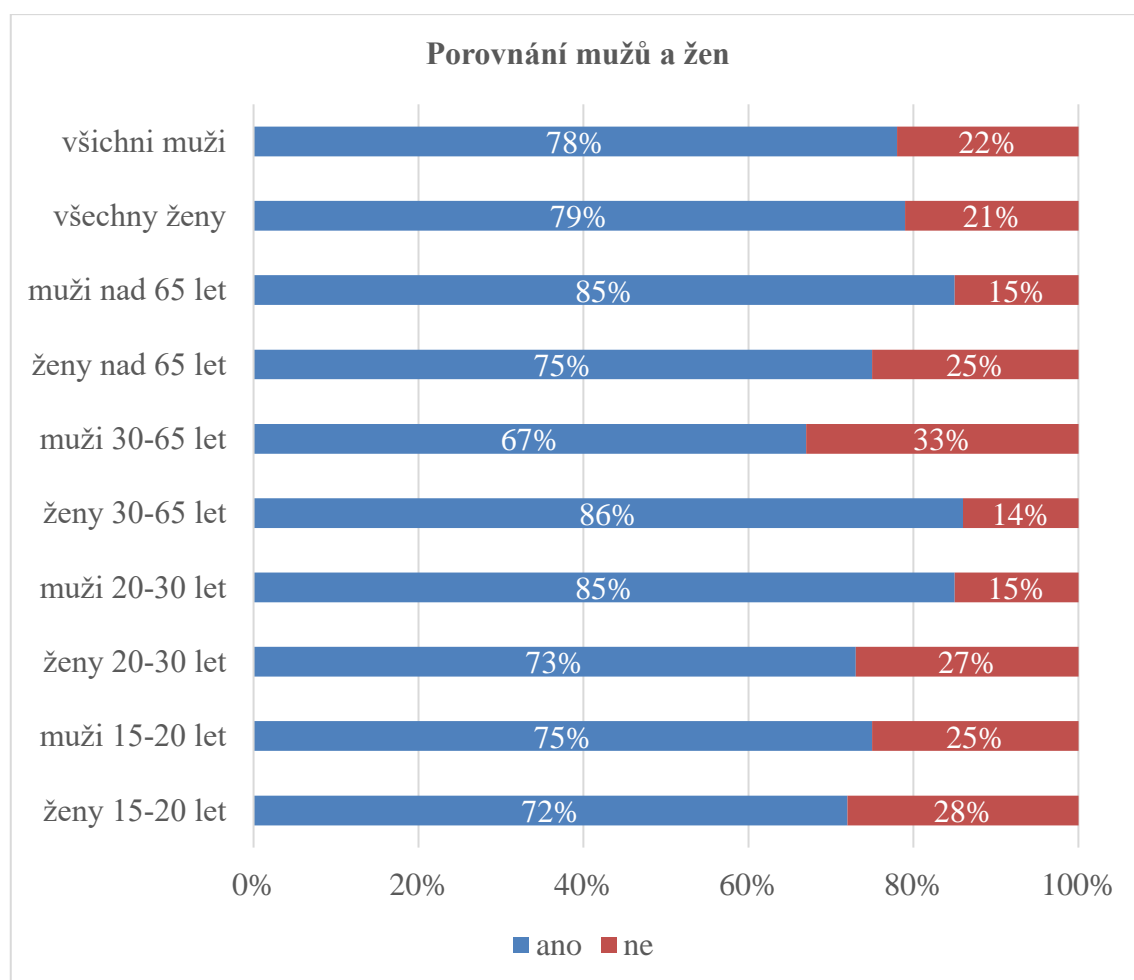
5.2.6.3 Názor mužů

Mužů, kteří byli spokojeni s postupem Policie ČR bylo 78 % a nespokojených 22 %. Nejvíce spokojených mužů bylo ve věkových skupinách 20-30 let a nad 65 let, obě dvě kategorie dosáhly 85 % spokojenosti. Nejméně spokojeni byli muži ve věku

30-65 let, neboť spokojeno z nich bylo 67 % a 33 % bylo nespokojeno. Mužů ve věku 15-20 let bylo spokojeno s postupem Policie ČR 75 % a 25 % uvedlo, že spokojeno nebylo.

5.2.6.4 Srovnání výsledků

Když shrnu všechny věkové kategorie dohromady, tak výsledky jsou u mužů a žen téměř stejné, neboť se liší pouze o 1 %. Neboť 78 % mužů bylo spokojeno a žen je se stejným názorem 79 %. Avšak když porovnám jednotlivé věkové skupiny mužů a žen, tak naleznú značné rozdíly. Největší rozdíl je ve věkové skupině 30-65 let. Spokojených žen tohoto věku s postupem bylo 86 %, což je zároveň nejvíce ze všech kategorií. Naproti tomu mužů téhož věku, kteří byli spokojeni, bylo 67 %. Což je zároveň naopak nejméně ze všech kategorií.

Obrázek 19. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce zkušeností s Policií ČR.

Zdroj: vlastní.

5.2.6.5 Příčiny nespokojenosti

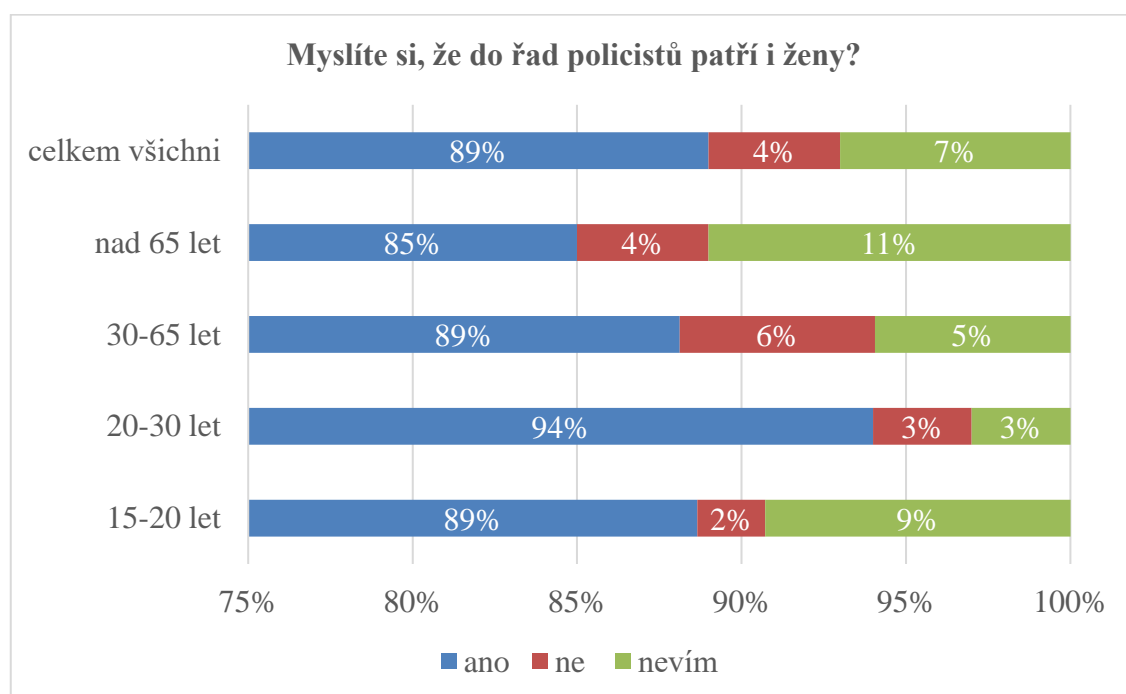
Mezi nejčastěji zmiňované příčiny patří zdlouhavé vlečení vyšetřování, nevyřešení případu, špatný postup řešení případu. Mezi dalšími příčinami zazněla dlouhá doba příjezdu, arogantní a neprofesionální přístup policistů, špatný právní systém.

5.2.7 Ženy v řadách Policie ČR

Jelikož jsem žena, tak mě zajímal názor veřejnosti, jak jsou vnímány ženy v řadách Policie ČR, takže jsem se zeptala na otázku č.10: „Myslíte si, že do řad policistů patří i ženy?“

5.2.7.1 Souhrnné výsledky

89 % respondentů je přesvědčeno, že k policistům patří i ženy, 4 % jsou proti ženám u Policie ČR a zbylých 7 % neví, jestli u PČR mají být i ženy. Nejvíce osob, které si myslí, že ženy mají u Policie ČR své místo, je ve věku 20-30 let a je jich 94 %. Naopak nejméně respondentů, kteří si myslí, že mají být i ženy policistky, je ve věku nad 65 let, z nichž má tento názor 85 %. Nejvíce respondentů, podle kterých ženy k policii nepatří, je ve věkové skupině 30-65 let, přičemž 6 % si myslí, že ženy nemají být u Policie ČR. Avšak dá se říct, že výsledky mezi jednotlivými věkovými skupinami jsou poměrně vyrovnané viz. graf níže.

Obrázek č. 20. Graf srovnání věkových skupin v otázce žen u Policie ČR. Zdroj: vlastní.

5.2.7.1.1 Názor žen

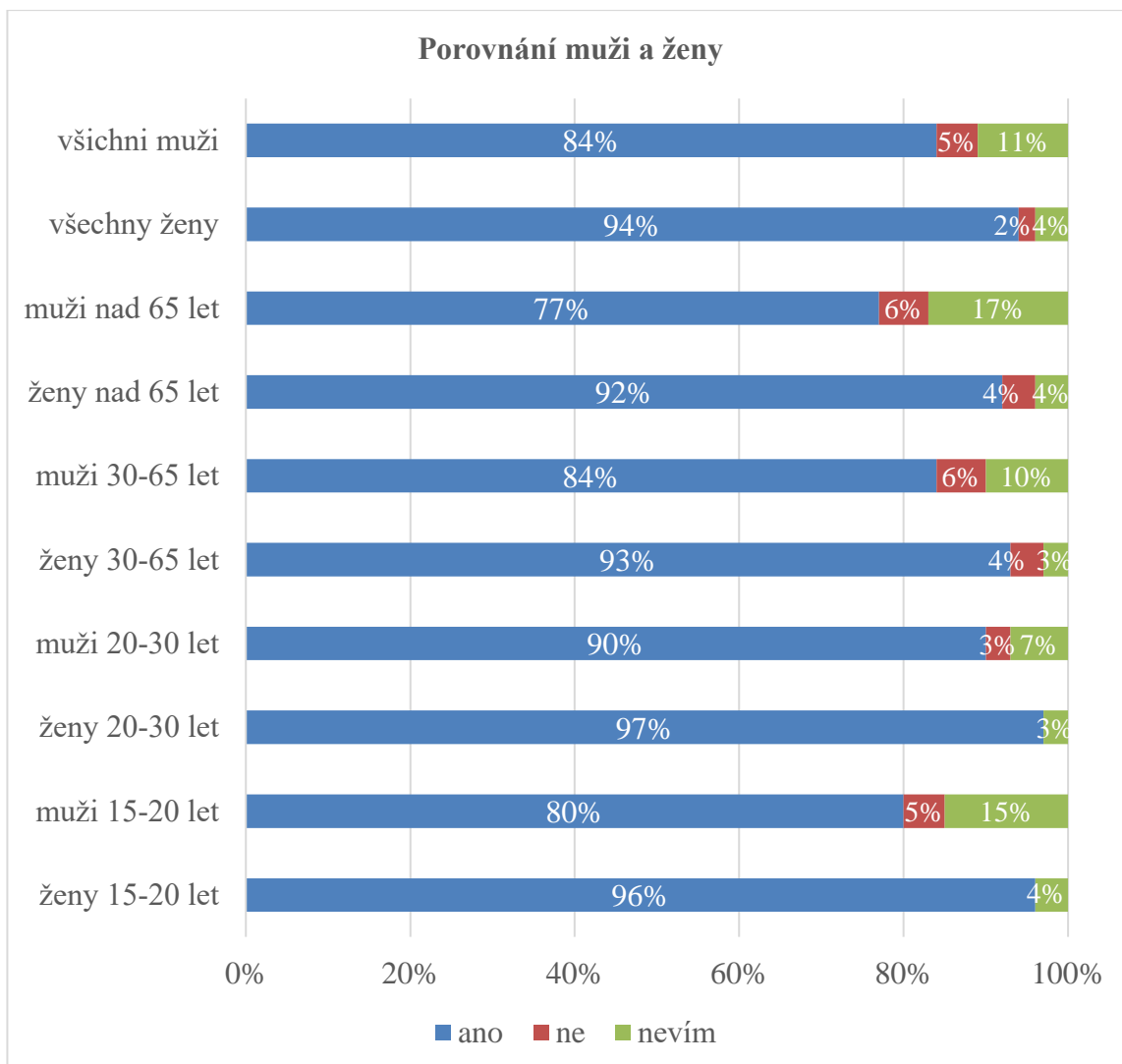
Podle 94 % dotázaných žen mají ženy policistky své opodstatnění, pouze podle 2 % nemají být ženy u PČR a zbylá 4 % odpověděla, že neví, jestli mají být ženy u policie. Nejvíce žen, podle kterých k Policii ČR ženy patří, je ve věkových kategoriích 15-20 let a 20-30 let. Žen, které si myslí, že k policii patří i ženy, je ve věku 20-30 let 97 %, zbylá 3 % neví, jestli mají být ženy u policie. Podobně je tomu i u žen 15-20 let, 96 % z nich má názor, že ženy k policii patří.

5.2.7.1.2 Názor mužů

Celkově si 84 % všech dotázaných mužů myslí, že ženy k Policii ČR patří, 5 % má opačný názor a 11 % odpovědělo, že neví. Mužů, kteří si myslí, že ženy mají být u Policie ČR, je nejvíce ve věkové kategorii 20-30 let, tento názor zastává 90 % z nich. Naopak nejméně mužů, jež si myslí, že mají být i ženy policistky, je ve věku nad 65 let, tento názor má 77 % z nich.

5.2.7.1.3 Srovnání výsledků

Rozdíl mezi pohledem mužů a žen na ženy u Policie ČR je 10 %, přičemž 84 % mužů si myslí, že mají být i ženy policistky a z žen tento názor zastává 94 %. Největší rozdíl mezi muži a ženami je ve věkové skupině nad 15-20 let, neboť 96 % žen tohoto věku vidí význam žen u Policie ČR, kdežto mužů stejného věku a názoru je 80 %. Podobně velký rozdíl je rovněž u skupiny respondentů nad 65 let, přičemž žen, které mají kladný názor na ženy u Policie ČR, je 92 % a mužů téhož názoru 77 %. Nejvíce vyrovnaný názor mají muži a ženy ve věku 20-30 let.

Obrázek 21. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce žen u Policie ČR.

Zdroj: vlastní.

5.2.8 Uplatnění žen u Policie ČR

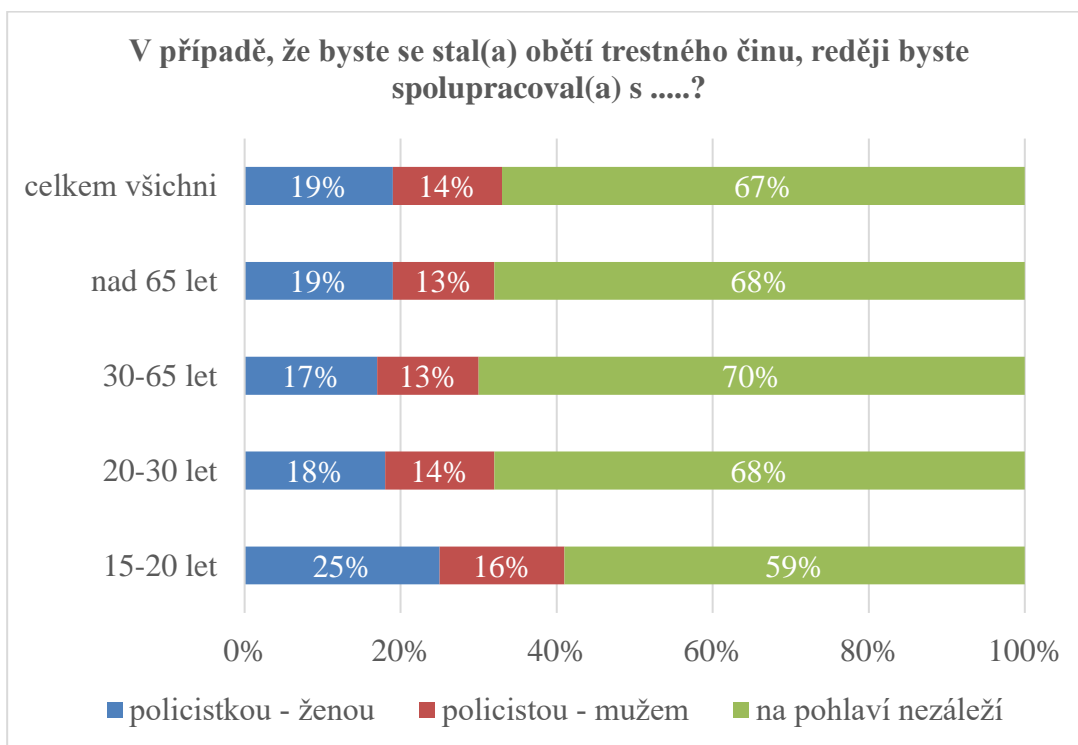
Další otázka, která se týkala působení žen u Policie ČR, byla otázka č.11:

„V případě, že byste se stal(a) obětí trestného činu, raději byste spolupracoval(a) s....?“

5.2.8.1 Souhrnné výsledky

67 % respondentů odpovědělo, že jim na pohlaví policisty nezáleží, s ženou by raději spolupracovalo 19 % a s mužem 14 %. Všechny věkové skupiny nejčastěji označovali odpověď, že jim na pohlaví policisty nezáleží. Ve věku 15-20 let by s ženou raději spolupracovalo 25 % respondentů, muže by si vybralo 16 % z nich a zbylým 59 % to je jedno. Respondentů ve věku 20-30 let, kteří preferují spolupráci s ženou, je 18 %, muže preferuje 14 % a 68 % pohlaví policisty neřeší. Ve skupině 30-65 let jsou výsledky velmi podobné, ženu upřednostňuje 17 %, muže preferuje 13 % a 70 %

neupřednostňuje ani jedno pohlaví. Respondentů ve věku nad 65 let, kteří by raději volili ženu, je 19 %, muže by si vybralo 13 % a ostatních 68 % pohlaví policisty neřeší.

Obrázek 22. Graf srovnání věkových skupin v otázce uplatnění žen u Policie ČR.

Zdroj: vlastní.

5.2.8.2 *Názor žen*

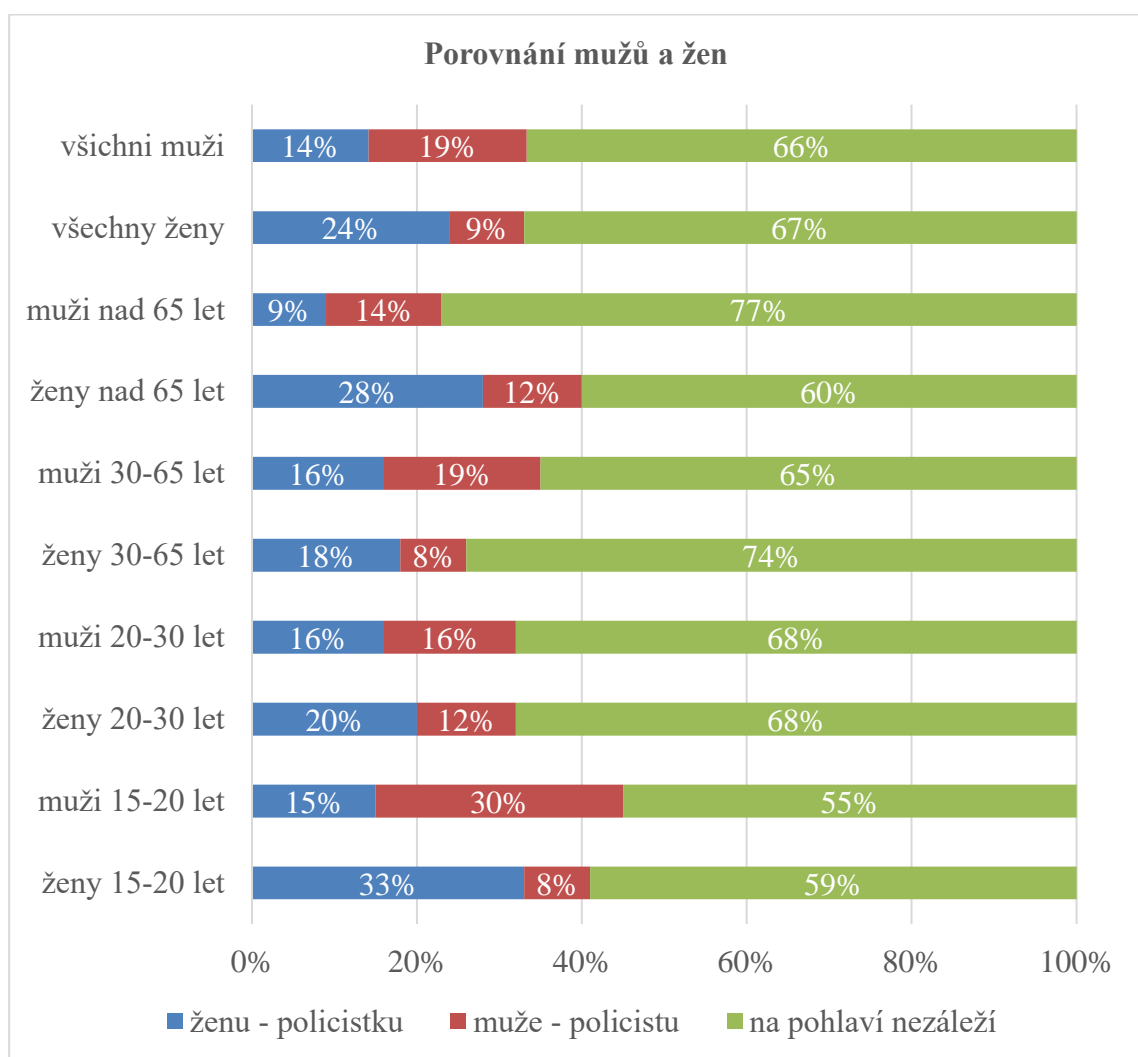
Celkově pohlaví policisty, se kterým má respondent spolupracovat, neřeší 67 % všech dotázaných žen, ženu policistku by preferovalo 24 % a muže 9 %. Nejvíce žen, které by preferovaly spolupráci s ženou, je ve věku 15–20 let, přičemž jich je 33 %, 59 % žen v tomto věku neřeší pohlaví policisty a zbylých 8 % by volilo raději muže policistu.

5.2.8.3 *Názor mužů*

V souhrnu mužů, kteří by preferovali policistu muže, je 19 %, spolupráci s ženou by raději volilo 14 % a největší část 66 % neřeší pohlaví policisty, se kterým má spolupracovat. Spolupráci s policistou mužem by volilo nejvíce respondentů ve věku 15-20 let, neboť muže preferuje 30 % z nich, ženu upřednostňuje 15 % a 55 % nemá v otázce pohlaví policisty preference.

5.2.8.4 Srovnání výsledků

Obecně se dá říct, že většině mužů a ženám na pohlaví policisty, se kterým mají spolupracovat, nezáleží. Ženy, které preferují jedno pohlaví, tak by raději spolupracovaly s ženami a muži zase preferují policisty muže. Nejvíce osob, pro které je pohlaví policisty důležité, jsou muži ve věku 15-20 let. Protože 30 % z nich by raději volilo muže. Nejméně na pohlaví policisty záleží mužům ve věku nad 65 let, neboť 77 % označilo odpověď, že jim na pohlaví nezáleží, 14 % by raději spolupracovalo s mužem a zbylých 9 % s ženou.

Obrázek 23. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce uplatnění žen u Policie ČR.

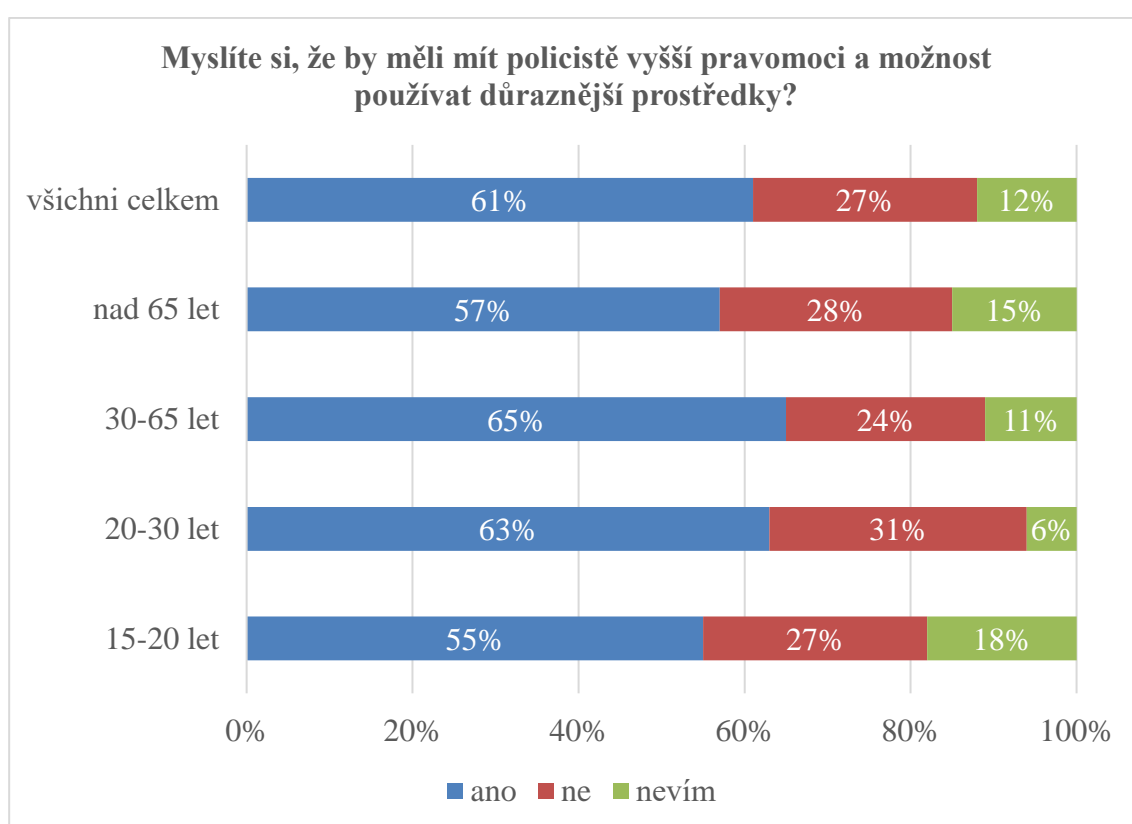
Zdroj: vlastní.

5.2.9 Pravomoci policistů

Abych zjistila názor na problematiku pravomocí policistů, tak jsem položila otázku č. 12: „Myslíte si, že by měli mít policisté vyšší pravomoci a možnost používat důraznější prostředky?“

5.2.9.1 Souhrnné výsledky

Názor, že by měli mít policisté vyšší pravomoci, zastává 61 % respondentů, 27 % má opačný názor a zbylých 12 % odpovědělo, že neví. Pro vyšší pravomoci jsou nejčastěji respondenti ve věku 30-65 let, neboť tento názor zastává 65 % z nich, podle 24 % dotázaných by pravomoci neměly být vyšší a 11 % nemá názor. Osob ve věku 15-20 let, které jsou pro vyšší pravomoci, je 55 %, 27 % má opačný názor a zbytek neví. Respondentů ve věkové skupině 20-30 let, podle kterých mají mít policisté vyšší pravomoci, je 63 %, naopak 31 % si myslí, že by pravomoci neměly být vyšší a zbylých 6 % odpovědělo, že neví. Z respondentů ve věku nad 65 let je pro vyšší pravomoci 57 %, podle 28 % by neměly být pravomoci vyšší a zbylých 15 % neví.

Obrázek 24. Graf srovnání věkových skupin v otázce pravomocí policistů.

Zdroj: vlastní

5.2.9.2 Názor žen

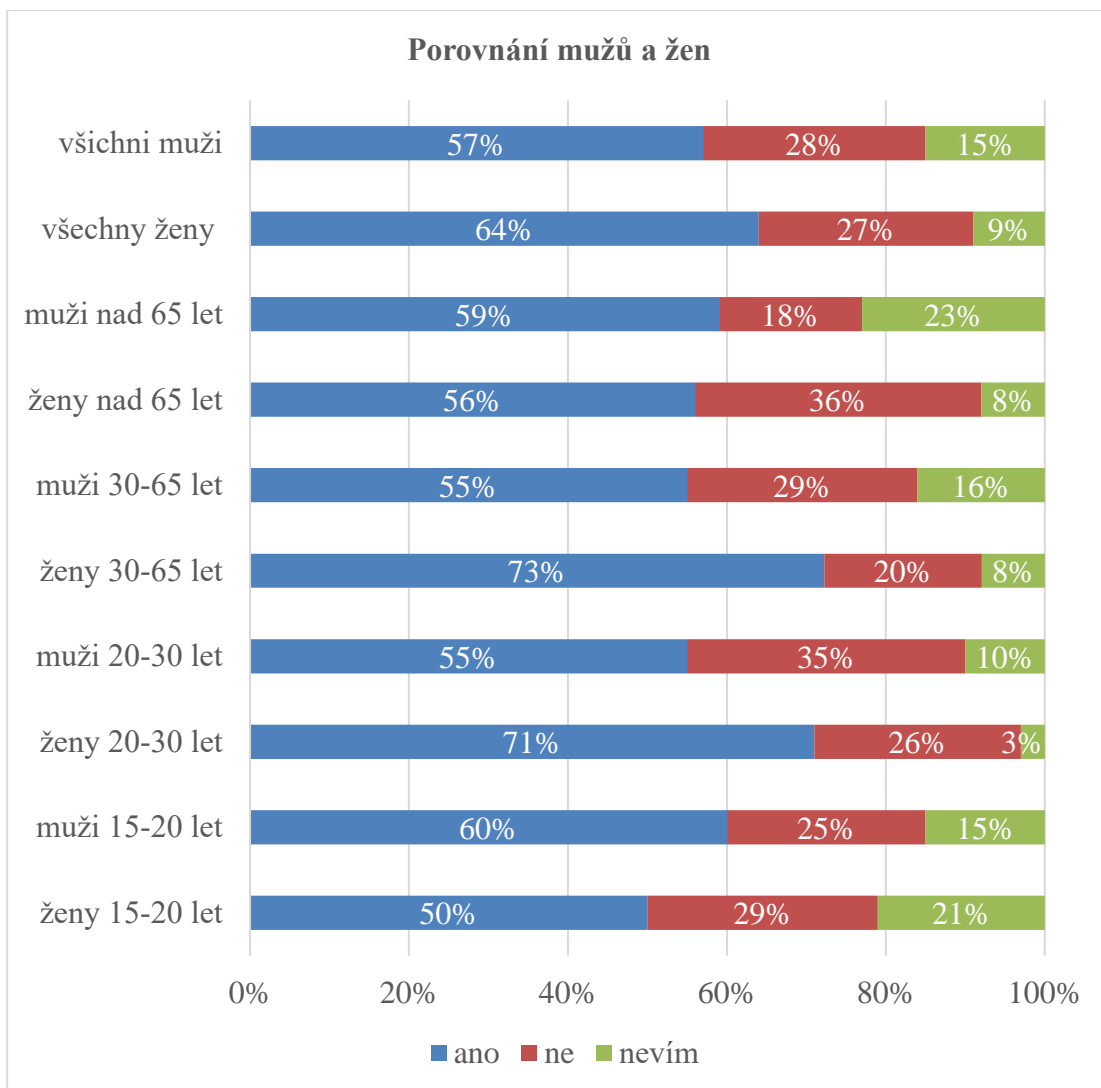
V součtu si 64 % žen myslí, že by měli být pravomoci policistů vyšší, naopak 27 % je proti vyšším pravomocím a 9 % nemá na tuto problematiku názor. Nejvíce žen, které jsou pro vyšší pravomoci je ve věku 30-65 let, neboť 73 % z nich má tento názor. Naopak nejvíce žen, které jsou proti vyšším pravomocím je ve věku nad 65 let, protože podle 36 % z nich, by policisté neměli mít vyšší pravomoci.

5.2.9.3 *Názor mužů*

Celkově si 57 % mužů myslí, že policisté potřebují vyšší pravomoci, opačný názor má 28 % z nich a zbylých 15 % odpovědělo, že neví. Nejvíce mužů, kteří jsou pro vyšší pravomoci, je ve věku 15-20 let, protože 60 % z nich je pro zvýšení pravomocí policistů. Na druhé straně, muži ve věku 20-30 let jsou nejčastější skupinou, která je proti vyšším pravomocím, neboť 35 % z nich zastává názor, že by policisté neměli mít vyšší pravomoci.

5.2.9.4 *Srovnání výsledků*

Při porovnání výsledků by se dalo říct, že ženy jsou celkově více pro vyšší pravomoci než muži. Neboť 64 % všech žen je pro vyšší pravomoci a mužů se stejným názorem je 57 %. Rovněž v jednotlivých věkových skupinách jsou rozdíly mezi muži a ženami znatelné. Například ve věkové skupině 30-65 let má 73 % žen názor, že by měly být pravomoci policistů vyšší, kdežto stejný názor má 55 % mužů. Skupinou, která je nejvíce proti vyšším pravomocem, jsou poměrně překvapivě ženy nad 65 let, neboť 36 % z nich odpovědělo, že by policisté neměli mít vyšší pravomoci. Na druhé straně mužů ve věku nad 65 let, kteří jsou proti vyšším pravomocem, je pouze 18 %.

Obrázek 25. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce pravomocí policistů.

Zdroj: vlastní.

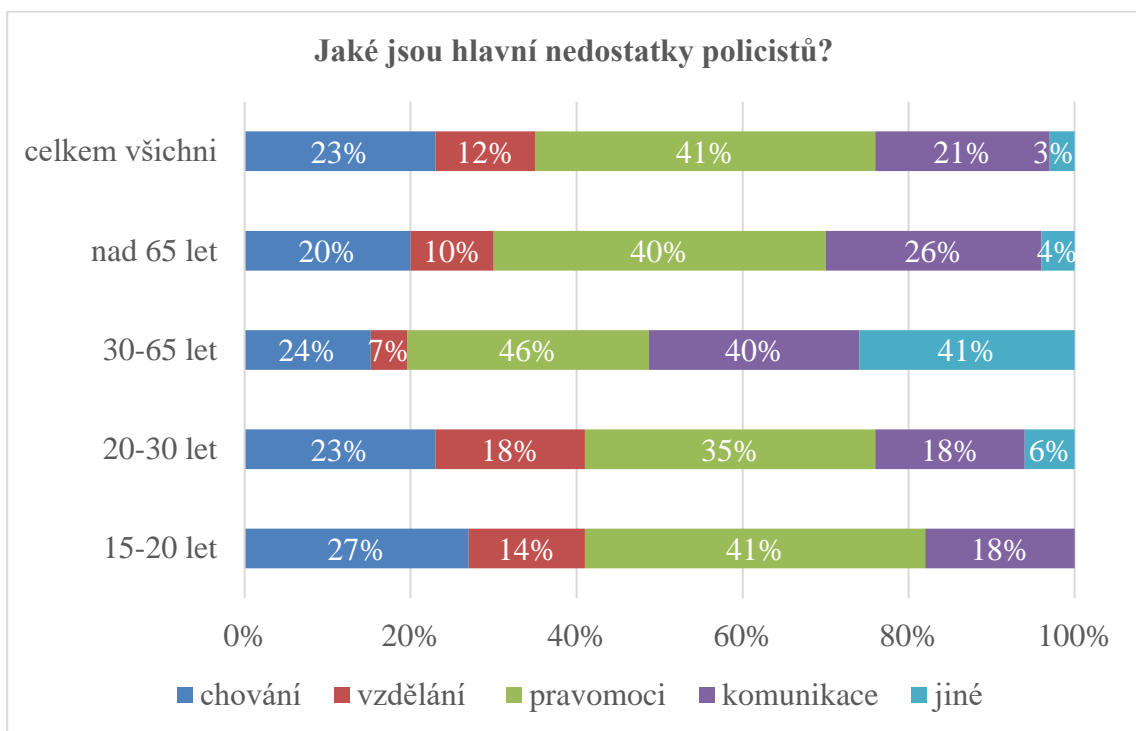
5.2.10 Hlavní nedostatky policistů

K zjištění názoru, jaké nedostatky mají policisté podle respondentů, jsem zvolila otázku č. 13.: „Jaké jsou hlavní nedostatky policistů?“

5.2.10.1 Souhrnné výsledky

Nejvíce respondentů - 41 % označuje za největší nedostatek policistů jejich pravomoci, druhou nejčastěji vybranou oblastí je s 23 % chování policistů, dále s 21 % následuje komunikace, 12 % respondentů označilo vzdělání za největší problém a možnost jiné označila 3 % dotázaných. Všechny věkové skupiny mají společné, že pravomoci policistů vnímají jako nejzásadnější problém. Nejčastější skupinou, která považuje chování policistů za problémovou oblast, jsou respondenti ve věku 15-20 let,

protože tuto odpověď označilo 27 % z nich, Komunikace je pro respondenty nad 65 let druhým největším nedostatkem, označilo ji 26 %, což je nejvíc ze všech skupin.

Obrázek 26. Graf srovnání věkových skupin v otázce hlavních nedostatků policistů.

Zdroj: vlastní.

5.2.10.2 *Názor žen*

Nejvíce žen označuje za největší problém pravomoci policistů, žen s tímto názorem je 41 %, chování policistů je hlavním nedostatkem pro 27 % všech žen, 19 % vidí problém v komunikaci policistů, podle 11 % není dostatečné vzdělání a zbylá 2 % vidí nedostatky v jiných oblastech.

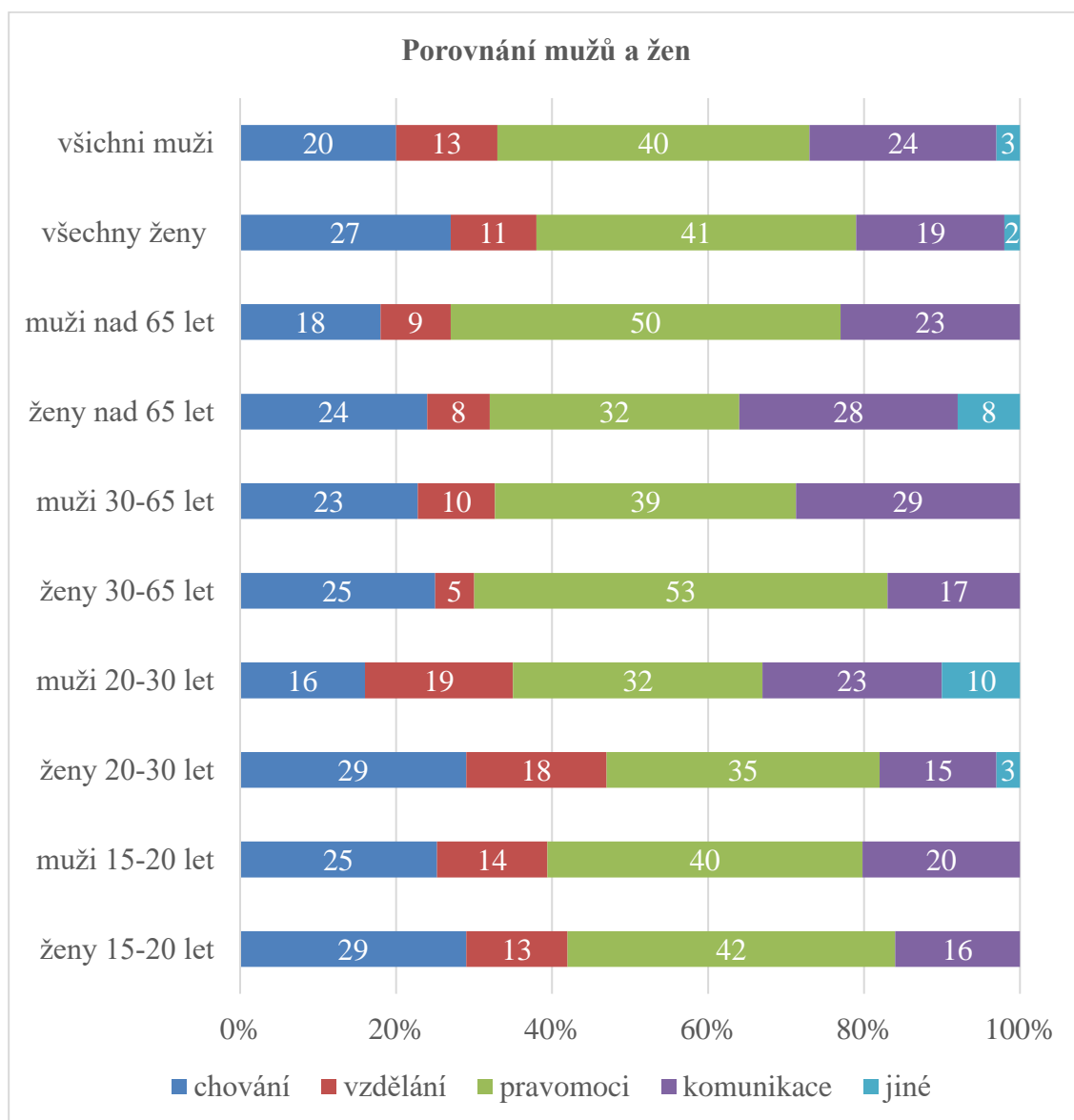
5.2.10.3 *Názor mužů*

Celkově jsou podle mužů největší nedostatek pravomoci policistů, myslí si to 40 % všech mužů, 24 % mužů považuje za problém komunikaci, pro 20 % je hlavní nedostatek chování policistů, vzdělání je nedostatečné podle 13 % a 3 % uvedla jiný důvod.

5.2.10.4 *Srovnání výsledků*

Pokud porovnáme výsledky mezi všemi ženami a muži, tak nám vychází poměrně podobná čísla. Ženy i muži považují za největší problém pravomoci policistů a je tomu tak i ve všech věkových skupinách. Výsledky mezi muži a ženami se liší v problematice chování a komunikaci policistů. Pro ženy je chování druhým největším nedostatkem,

označilo ho 27 % žen a mužů 20 %. Naproti tomu pro muže je komunikace policistů větším problémem, neboť ji označilo 24 % a žen, které komunikaci považují za zásadní nedostatek je 19 %.

Obrázek 27. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce hlavních nedostatků policistů. Zdroj: vlastní.

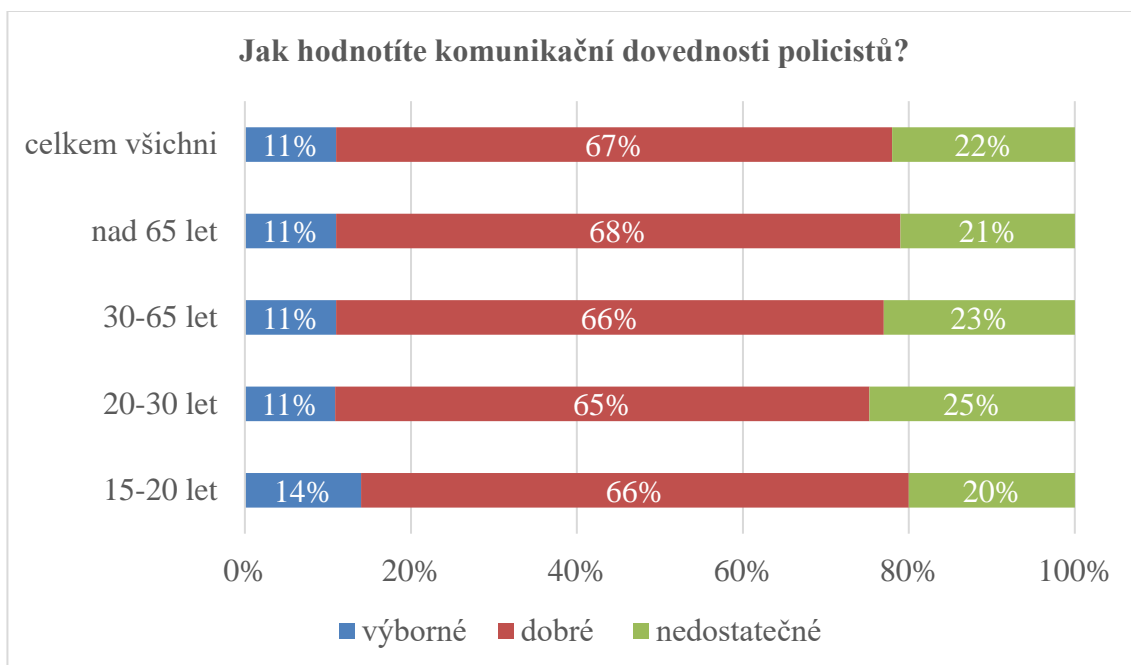
5.2.11 Komunikace policistů

K zjištění, na jaké úrovni jsou komunikační dovednosti policistů, jsem položila otázku č. 14: „Jak hodnotíte komunikační dovednosti policistů?“

5.2.11.1 Souhrnné výsledky

Podle 67 % respondentů jsou komunikační dovednosti dobré, 22 % si myslí, že jsou nedostatečné a pouze 11 % je považuje za výborné. Nejvíce osob, které hodnotí úroveň

komunikačních dovedností jako nedostatečnou, je ve věku 20-30 let, tento názor má 25 % z nich, 65 % je považuje za dobré a 11 % za výborné. Naopak osob, podle kterých jsou komunikační dovednosti výborné, je nevíce ve věku 15-20 let, neboť 14 % z nich označuje komunikační dovednosti za výborné, 66 % za dobré a 20 % za nedostatečné.

Obrázek 28. Graf srovnání věkových skupin v otázce komunikace policistů.

Zdroj: vlastní.

5.2.11.2 Názor žen

69 % všech žen označuje úroveň komunikačních dovedností za dobrou, 20 % za nedostatečnou a 11 % za výbornou. Nejvíce žen, které považují komunikační dovednosti za nedostatečné, je ve věku nad 65 let, protože tento názor má 24 % z nich, 64 % si myslí, že jsou na dobré úrovni a podle 11 % jsou výborné.

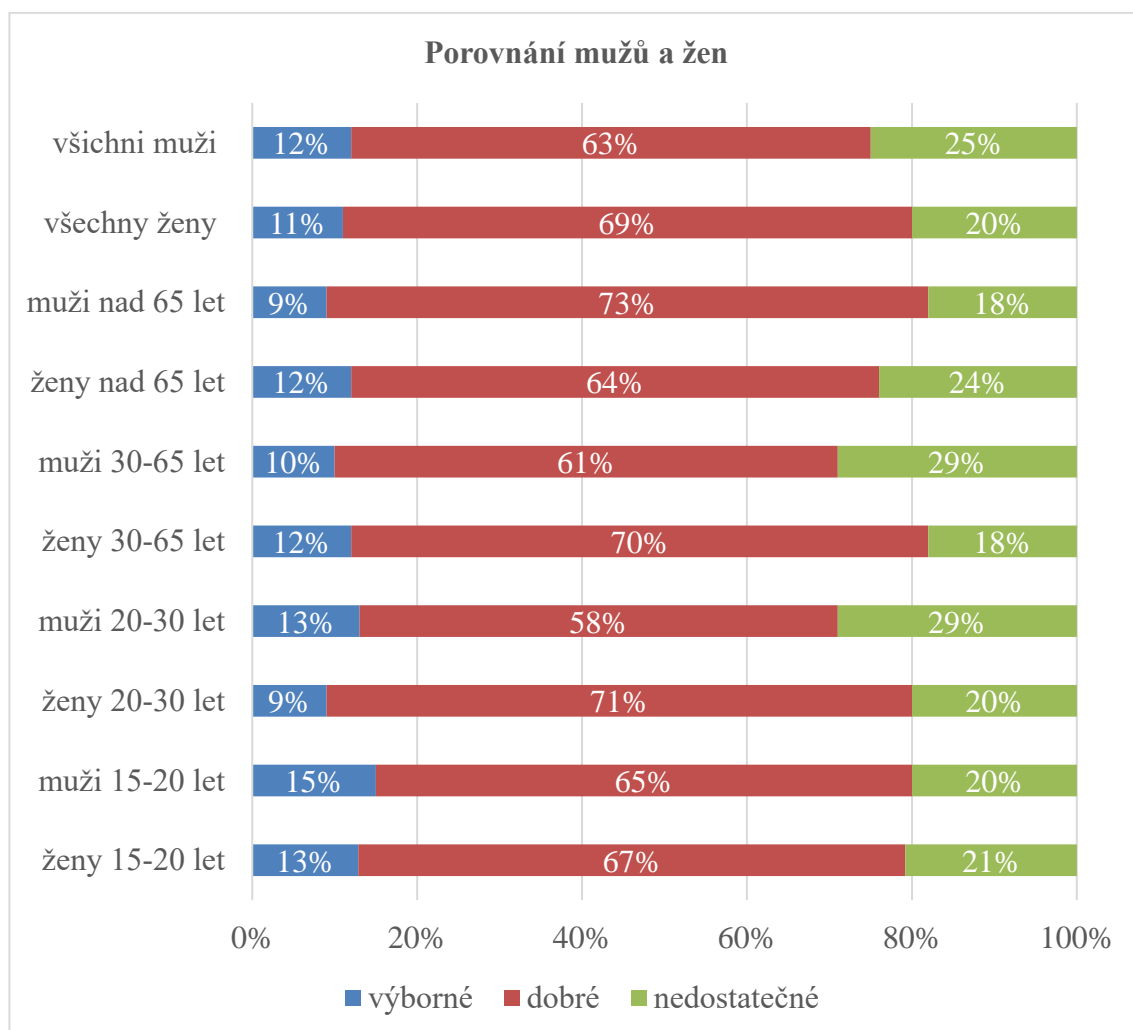
5.2.11.3 Názor mužů

Celkově je 63 % mužů, kteří si myslí, že komunikační dovednosti policistů jsou na dobré úrovni, názor, že jsou nedostatečné má 25 % z nich a za výborné je považuje 12 %. Nejvíce mužů, kteří považují komunikační dovednosti policistů za výborné, je ve věku 15-20 let. Neboť 15 % z nich má tento názor, 65 % je považuje za dobré a 20 % za nedostatečné.

5.2.11.4 Srovnání výsledků

Z výsledků vyplývá, že je celkově více žen než mužů, kteří považují komunikační dovednosti policistů za dobré. Protože žen s tímto názorem je 69 % a mužů 63 %.

Celkově je více mužů než žen, kteří považují komunikační dovednosti za nedostatečné. Neboť komunikační dovednosti policistů označilo za nedostatečné 25 % mužů a 20 % žen.

Obrázek 29. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce komunikace policistů.

Zdroj: vlastní.

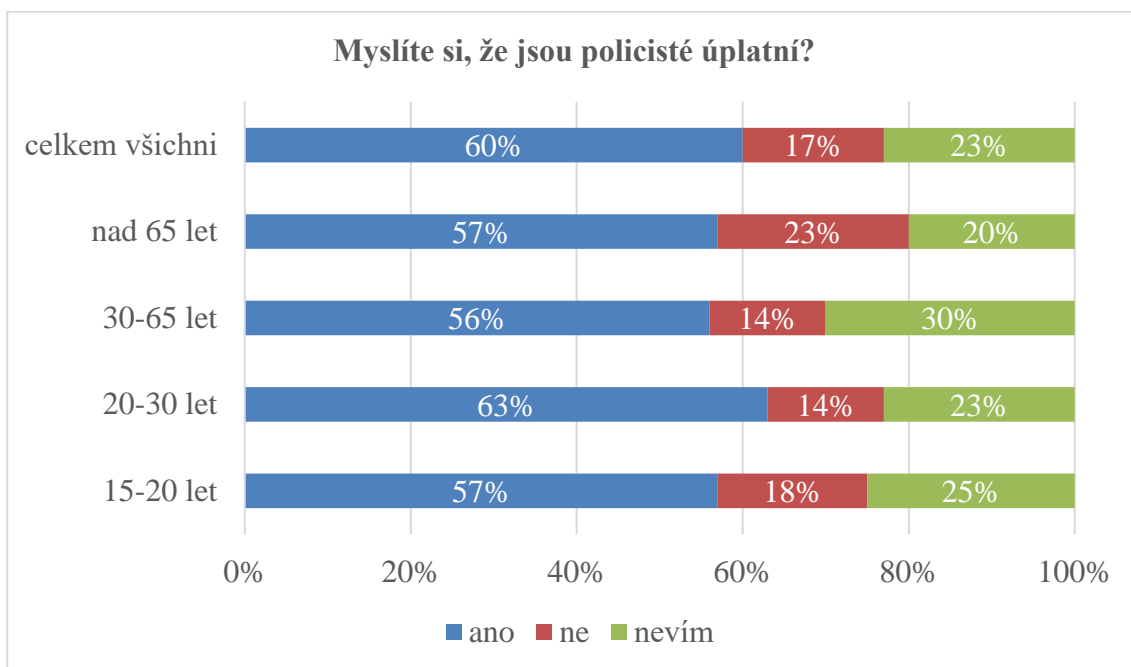
5.2.12 Úplatnost policistů

Abych zjistila, zdali si respondenti myslí, že jsou policisté úplatní, položila jsem otázku č.15: „Myslíte si, že jsou policisté úplatní?“

5.2.12.1 Souhrnné výsledky

Názor, že jsou policisté úplatní, zastává 60 % všech dotázaných osob, opačného názoru je pouze 17 % z nich a zbylých 23 % nemá na tuto otázku odpověď. Nejvíce respondentů, kteří věří v úplatnost policistů, je ve věkové skupině 20-30 let, přičemž tento názor zastává 63 % z nich. Naopak nejvíce respondentů, kteří věří v neúplatnost Policie ČR, je ve věku nad 65 let, protože 23 % z nich má tento názor. Nejvíce

respondentů, kteří označili odpověď neví, je ve věku 30-65 let, tuto odpověď označilo 30 % z nich.

Obrázek 30. Graf srovnání věkových skupin v otázce úplatnosti policistů. Zdroj: vlastní.

5.2.12.2 Názor žen

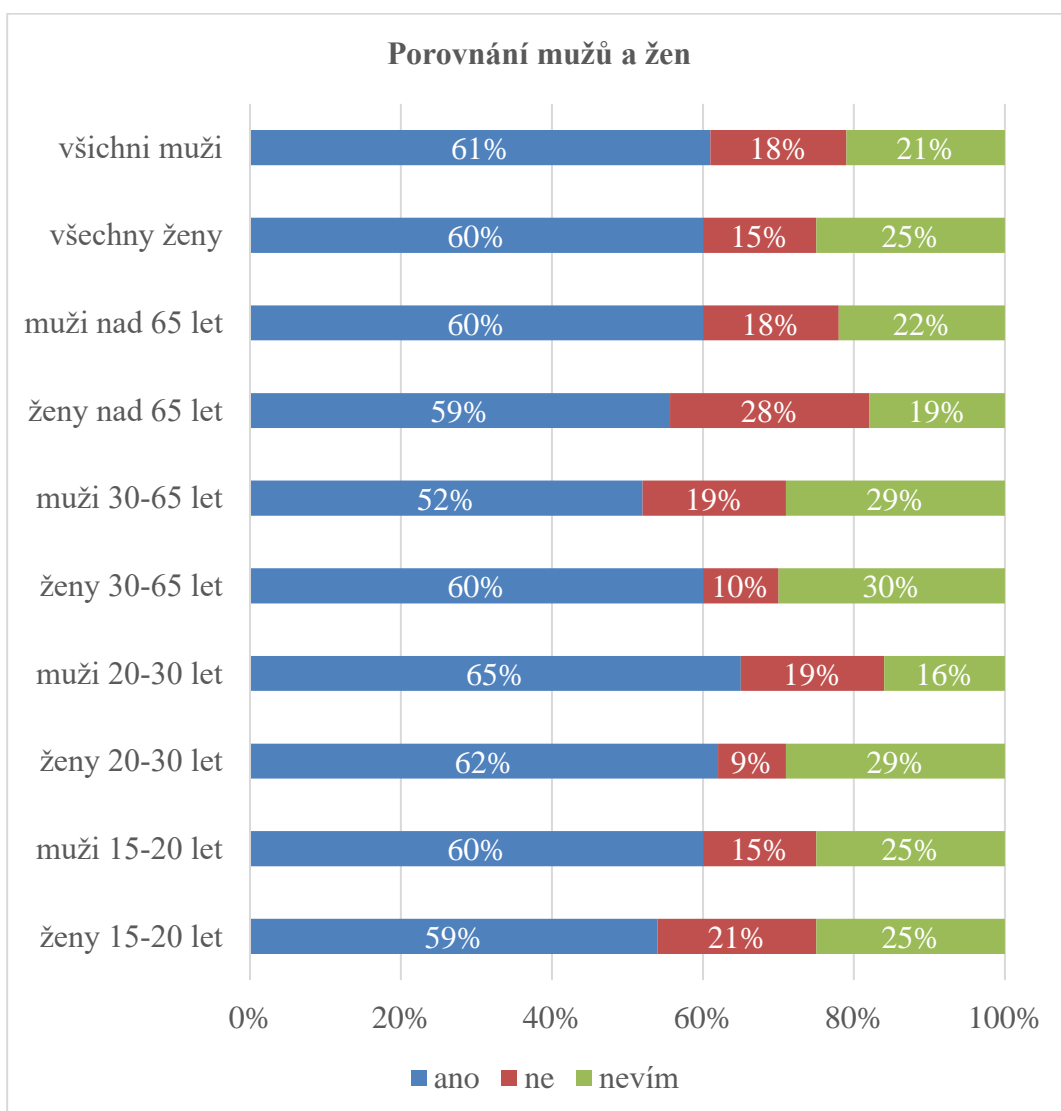
Celkově je 60 % žen, jenž nevěří v neúplatnost naší policie, opačný názor má pouze 15 % žen a 25 % z žen je nerozhodných. Nejvíce žen, které jsou názoru, že je Policie ČR úplatná, je ve věkové kategorii 20-30 let, přičemž tento názor zastává 62 % z nich. Na druhé straně jsou ženy, které věří v neúplatnost policie a těch je v této věkové skupině 9 %. 53 % žen v nejstarší věkové kategorii si myslí, že je policie úplatná, 28 % věří v neúplatnost a zbylých 19 % nemá vyhraněný názor. Takže ženy nad 65 let, věří ze všech skupin nejvíce v neúplatnost policistů.

5.2.12.3 Názor mužů

18 % všech mužů, jsou názoru, že Policie ČR není úplatná, avšak 61 % mužů je opačného názoru a policii neúplatnost nevěří, zbylých 21 % nemá vyhraněný názor. Nejvíce mužů, kteří si myslí, že policisté jsou úplatní, je ve věkové skupině 20-30 let a za tímto názorem si stojí 65 % z nich, 19 % věří v neúplatnost policie a zbylých 16 % neví. Na druhou stranu, nejméně mužů, jež věří v úplatnost policistů, je ve věkové kategorii 30-65 let, přičemž jich je 52 %, 19 % věří v neúplatnost a 25 % nemá vyhraněný názor.

5.2.12.4 Srovnání výsledků

Celkové výsledky mezi muži a ženami jsou velmi vyrovnané, pouze o 1 % mužů více než žen si myslí, že jsou policisté úplatní. Protože tento názor zastává 61 % mužů a 60 % žen. Největší rozdíly jsou ve věkové skupině 30-65 let. Žen v tomto věku, které si myslí, že jsou policisté úplatní, je 52 %. Oproti tomu mužů se stejným názorem je poměrně více, neboť jich je 60 %. Výrazný rozdíl je rovněž ve věkové skupině 20-30 let. Neboť mužů v tomto věku, kteří věří v neúplatnost policie je 19 % a žen s tímto názorem je pouze 9 %. Avšak takový rozdíl je nejspíš způsobený tím, že velké procento žen v tomto věku odpovědělo, že neví.

Obrázek 31. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce úplatnosti policistů.

Zdroj: vlastní.

5.3 Navrhovaná opatření

Dle mého názoru by v oblastech, jako je důvěra v Policii ČR, obavy požádat policii o pomoc či potřebnost Policie ČR, pomohly zejména výchovné programy a akce zaměřené na činnost Policie ČR, orientované především na osoby do 20 let, neboť věková skupina 15-20 let měla ve většině těchto oblastí nejhorší výsledky.

Ke zvýšení pocitu bezpečnosti by mohlo pomoci navýšení počtu policistů v ulicích, tak aby působili preventivním dojmem. Dalším opatřením by mělo být řešení konfliktů s problémovými Romy. A například i rozšíření kamerového systému.

Nejvíce osob označilo pravomoci policistů za hlavní nedostatek Policie ČR. V tomhle ohledu by tedy mělo být zjištěno, jaká konkrétní oprávnění policistů jsou nedostatečná a měla by být posílena, což samotná Policie ČR úplně neovlivní.

Vzhledem k tomu, že zhruba pětina respondentů označila komunikační dovednosti za nedostatečné, tak by měl být při výcviku policistů této oblasti věnován větší prostor, měla by být posílena školení pro nácvik komunikace za různých okolností. Celkově by měl být výcvik policistů stále rozvíjen a zkvalitňován, nejen v oblasti komunikace, ale i všech ostatních oborech.

Problematika úplatnosti policistů je poměrně složitá, neboť věřím, že většina policistů úplatná není, avšak jistě se najdou výjimky, ale nedá se to stáhnout na všechny policisty. Opatření, které by mělo zamezit úplatnosti policistů, by mělo být dostatečně finanční ohodnocení, aby policisté neměli motivaci nechat se uplácet.

Pohled veřejnosti na Policii ČR rovněž závisí na chování policejních funkcionářů, kteří by měli být pro samotné policisty příkladem, bohužel ne vždy, tomu tak je. Dalším faktorem, na jehož si veřejnost utváří názor na Policii ČR je její prezentace v médiích, neboť ve většině případů média prezentují pouze špatnou práci a pochybení policistů, nejspíš z důvodu, že negativní zprávy více zaujmou veřejnost. Celkově je společnost nastavena způsobem, že lidé postupně ztrácejí úctu ke všemu, jak k zákonům, politikům či k sobě navzájem, tak i právě k policii. Tohle však Policie ČR nemůže ovlivnit, tohle je problém, který musí řešit celá společnost.

6 ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jak je Policie ČR hodnocena veřejností. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na obyvatele Olomouckého kraje a zúčastnilo se ho 227 respondentů. Výsledky v některých oblastech nedopadly špatně, avšak některé oblasti jsou poměrně problémové a mělo by se na nich pracovat. Zjistila jsem, že v rámci svého bydliště se cítí bezpečně pouze 49 % respondentů, což není zrovna pozitivní výsledek. Policii České republiky důvěřuje 69 % dotázaných a podle 86 % je Policie ČR potřebná. 23 % respondentů by váhalo požádat policii o pomoc, tento výsledek bych označila za znepokojivý. Protože když si představím, že téměř čtvrtina osob by raději situaci neřešila s Policií ČR. Podle 47 % dotázaných je kvalita policejní práce na stejné úrovni. Respondentů, kteří spolupracovali s policií a byli spokojeni s postupem Policie ČR, je 78 %. Pozitivní výsledek sklidily ženy u policie, neboť 89 % dotázaných je považuje za potřebnou součást Policie ČR a 19 % by raději spolupracovalo s policistkou ženou. Za hlavní problém Policie ČR respondenti označili pravomoci policistů, tento názor zastává 41 % z nich a podle 61 % by policisté měli mít vyšší pravomoci. 67 % dotázaných hodnotí úroveň komunikačních dovedností policistů jako dobrou. Podle 60 % respondentů jsou policisté úplatní.

Jedním z dílčích cílů bylo srovnat jak výsledky podle věkových kategorií, tak i podle pohlaví. Celkově by se dalo říct, že nejvíce negativně a kriticky hodnotí respondenti ve věkové skupině 15-20. Výsledky mezi muži a ženami byly ve většině otázek velmi vyrovnané.

Dalším dílčím cílem bylo navrhnout opatření, pomocí kterých by se řešily některé problémové oblasti. Jako opatření jsem navrhla navýšení policejních hlídek, rozvoj různých programů a akcí, kde by Policie ČR prezentovala svou činnost, tak aby přiblížila svou práci veřejnosti a získala její sympatie. Dalším opatřením je rozvoj komunikačních dovedností při výcviku a školení policistů. Dále by měly být navýšeny oprávnění policistů a dostačená finanční motivace, aby se omezilo úplatkářství.

Souhrn poznatků jsem zaměřila na specifikaci organizace Policie ČR, její strukturu, práva a povinnosti policistů, které vycházejí ze zákona. Dále jsem se věnovala také povinnostem vycházejících z Etického kodexu Policie ČR. Nakonec jsem rozebrala problematiku policejní psychologie, neboť na základě komunikace, jednání a vystupování policistů je rovněž vytvářen veřejný obraz Policie ČR.

7 SOUHRN

Hlavním tématem mé bakalářské práce je Policie ČR a její vztah s veřejností. Nejdříve jsem se seznámila se strukturou Policie ČR, dále jsem zjistila, jaké podmínky má vznik a ukončení služebního poměru a jaká práva a povinnosti policistů jsou definovány zákonem, především zákony č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Práce dále rozebírá povinnosti příslušníků Policie ČR stanovené Etickým kodexem Policie ČR a jeho význam z hlediska morálky, hodnot policistů a cílů Policie ČR. Věnuji se rovněž problematice policejní psychologie, protože vystupování a komunikace je jedním z faktorů, na jehož základě je Policie ČR veřejností hodnocena. Charakterizuji policejní psychologii a její jednotlivé oblasti, konfliktní aspekty policejní práce a na závěr popisuji zásady správné komunikace dle situace, ve které policista zasahuje.

Ve druhé části bakalářské práce se zaměřuji na dotazníkové šetření. Pomocí dotazníků, jsem zjišťovala názor obyvatel Olomouckého kraje na Policii ČR. Kladla jsem otázky zaměřující se na problematiku bezpečnosti v rámci bydliště, důvěry v Policii ČR, potřebnosti Policie ČR, vývoj kvality práce policistů, zkušenosti s Policií ČR, postavení žen u Policie ČR, hlavní nedostatky Policie ČR, komunikační dovednosti policistů a jejich úplatnost. Na závěr této části jsem navrhla opatření, která by mohla ovlivnit některé problematické oblasti.

8 SUMMARY

The main topic of my bachelor thesis was Police of the Czech Republic and its public relations. First I learnt about its structure, found out what conditions are given for beginning and termination of employment and what police rights and obligations are defined by the law, especially Act No. 273/2008 Coll., on Police of the Czech Republic, and Act No. 361/2003 Coll., on employment of security corps members. My work also evaluates responsibilities of Police of the Czech Republic members given by the Code of Ethics and its meaning from morality and police values and goals point of view. I am also reviewing the problematics of police psychology because appearance and communication are important for overall public image. Furthermore I am describing police psychology and its parts, conflictive aspects of police work and finally I am characterizing principles of the correct communication according to situation a policeman interferes.

In the second part of my work I focus on questionnaire survey. Using these questionnaires I was determining opinions of people from Olomouc region on Police of the Czech Republic. I asked about safety problematics within their place of residence, their trust in police, how needed police is, work quality development, personal experience, position of women in police, main deficiencies, communication skills and bribery. Finally I suggested some corrective steps which could change some of these problematic parts.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

NEPERIODIKA

Blecha, I. (1998). *Filosofie*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc.

Čírtková, L. (2004). *Policejní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Čírtková, L. (2006). *Policejní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Čech, J., Borzová, E., Činovský, K., Čurík, P., & Semuthová, S. (2005). *Psychológia pre políciu a justíciu*. Trnava: Filozofická fakulta.

Dianiška, G. (1993). *Základy policajnej psychológie*. Bratislava: Akadémia PZ ZR.

Hendrych, D., & Fiala, J. (2009). *Právnícký slovník*. Praha: C.H. Beck.

Herzogová, Z. (1999). *Základy filosofie a profesní etiky*. Praha: Vydavatelství Policejní akademie České republiky.

Herzogová, Z. (2003). *Policejní etika*. Praha: Zuzana Herzogová.

Hrudka, J., & Zámek, D. (2012). *Organizace a činnost policejních služeb*. Praha: Police history.

Jankovský, J. (2003). *Etika pro pomáhající profese*. Praha: Tritons.

Machová, S., & Švehlová, M. (2001). *Sémantika & Pragmatická lingvistika*. Praha: Univerzita Karlova.

Matoušková, I. (2013). *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada. ISBN 978-

Mikuláščík, M. (2003). *Komunikační dovednosti v praxi*. Praha: Grada.

Nesvadba, P. (2009). *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Nový, K., Kalenská, M., Langerová, B., & Tomek, P. (1999). *Služební poměr příslušníků Policie České republiky*. Praha: Linde.

Radvan, E. (2011). *Úvod do filozofie a etiky*. Brno: Institut mezioborových studií.

Škoda, J., Vavera, F., & Šmerda, R. (2013). *Zákona o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Velikovská, M. (2016). *Psychologie obětí trestných činů*. Praha: Grada.

Vokuš, J. (2010). *Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium české republiky.

PERIODIKA

Fryšťák, M. (2004). Kodex policejní etiky. *Kriminalistika*, 2004,42-50.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Etický kodex Policie České republiky (2018). Retrieved 25.10.2018 from:
<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

PŘÁVNÍ PŘEPISY, ZÁKONY A VYHLÁŠKY

Zákon č. 361/2003 Sb., Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Zákon č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky

Stanovisko pléna Nejvyššího soudu z 22. 1. 1997, Plsn 2/96

10 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1. Schéma Útvarů s celostátní působností. Zdroj: Hrudka & Zámek, 2012.

Obrázek 2. Schéma podmínek k přijetí do služebního poměru. Zdroj: zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníku bezpečnostních sborů.

Obrázek 3. Schéma povinností policistů dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Zdroj: zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Obrázek 4. Schéma podmínek, za kterých je policista oprávněn použít zbraň.

Zdroj: § 56 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Obrázek 5. Graf věkového rozložení žen. Zdroj: vlastní.

Obrázek 6. Graf věkového rozložení mužů. Zdroj: vlastní.

Obrázek 7. Graf celkového věkového rozložení. Tedy muži a ženy dohromady.

Zdroj: vlastní.

Obrázek č. 8. Graf srovnání věkových skupin v otázce bezpečnosti v místě bydliště.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 9. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce bezpečnosti v místě bydliště.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 10. Graf srovnání věkových skupin v otázce důvěry v Policii České republiky.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 11. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce důvěry v Policii České republiky. Zdroj: vlastní.

Obrázek 12. Graf srovnání věkových skupin v otázce potřebnosti Policie České republiky. Zdroj: vlastní.

Obrázek 13. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce potřebnosti Policie České republiky. Zdroj: vlastní.

Obrázek 14. Graf srovnání věkových skupin v otázce požádání o pomoc. Zdroj: vlastní.

Obrázek 15. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce požádání o pomoc.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 16. Graf srovnání věkových skupin v otázce kvality policejní práce.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 17. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce kvality policejní práce

Zdroj: vlastní.

Obrázek 18. Graf srovnání věkových skupin v otázce zkušeností s Policií ČR.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 19. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce zkušeností s Policií ČR.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 20. Graf srovnání věkových skupin v otázce žen u Policie ČR. Zdroj: vlastní.

Obrázek 21. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce žen u Policie ČR.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 22. Graf srovnání věkových skupin v otázce uplatnění žen u Policie ČR.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 23. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce uplatnění žen u Policie ČR.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 24. Graf srovnání věkových skupin v otázce pravomocí policistů.

Zdroj: vlastní

Obrázek 25. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce pravomocí policistů.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 26. Graf srovnání věkových skupin v otázce hlavních nedostatků policistů.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 27. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce hlavních nedostatků policistů. Zdroj: vlastní.

Obrázek 28. Graf srovnání věkových skupin v otázce komunikace policistů.

Zdroj: vlastní.

Obrázek 29. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce komunikace policistů.

Zdroj: vlastní

Obrázek 30. Graf srovnání věkových skupin v otázce úplatnosti policistů. Zdroj: vlastní.

Obrázek 31. Graf srovnání mužů a žen podle věku v otázce úplatnosti policistů.

Zdroj: vlastní.